

● Pertini

NADALJEVANJE S 1. STRANI

ti, saj je zunanja pomoč v hrani le mašilo.

Zatem je obravnaval Pertini notranji položaj. Višek gospodarske krize je mimo, italijanska industrija si je opomogla. Če je tako, pravi Pertini, potem se je treba spopasti s pojavom brezposelnosti, ki je največje zlo, ki trenutno pesti italijansko družbo. Sam sem zelo občutljiv do vprašanja brezposelnosti, je rekel Pertini v svoji novoletni poslanici, ker sem jo okusil, ko sem se kot mlad antifašist moral zateči v Francijo, kjer sem se nato preživljal kot zidarski delavec. Predsednik republike je dejal, da ga najbolj zaskrblja mladinska brezposelnost: mladini je treba zagotoviti delovna mesta, saj študirajo leta in leta, da bi našli primerno zaposlitev.

● Predsedstvo SFRJ

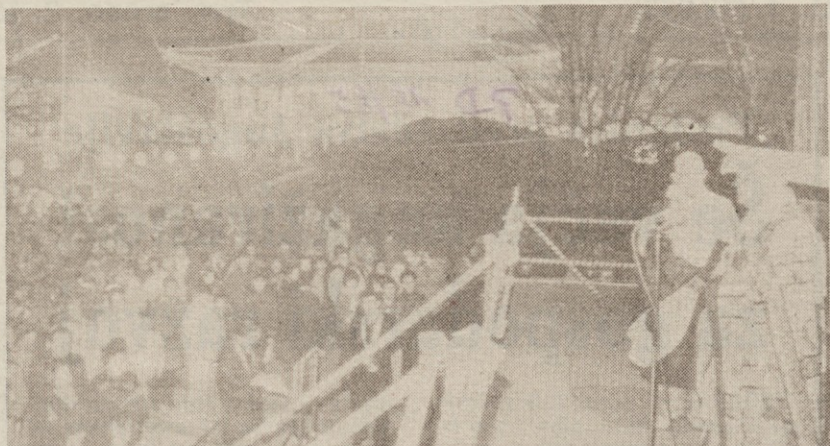
NADALJEVANJE S 1. STRANI

ščno politiko pomagala odpraviti takšne razmere.«

»Naša država bo storila vse, da bi leto 1985 postalo leto pogajanj in leto odpiranja možnosti za mirno urejanje preostalih mednarodnih problemov na temeljih nadaljnega uveljavljanja načel ustanovne listine OZN in temeljnih načel politike nevrščnosti, še zlasti, ker je to leto, v katerem države protihitlerjevske koalicije, med njimi se Jugoslavija uvršča na pomembno mesto, praznujejo 40-letnico zmage nad fašizmom, Združeni narodi pa jubilej svoje ustanovitve.«

Poslanica se nadaljuje z veliko zaskrbljenostjo zaradi vse večje blokove konfrontacije, povezane z nesmiselnim tekmo z oboroževanjem, zlasti jedrskim. Ob ugotovitvi, da nenehno izpopolnjevanje in kopičenje jedrskega orožja predstavljata vse večjo nevarnost tudi za sam obstoj človeštva poziva predsedstvo SFRJ vse tiste, ki so zato najbolj odgovorni, da naredijo vsaj prve korake k odpravljanju takega strahu in nevarnosti.

Največ ranjenih so zabeležili v Neaplju in splošno na Jugu Tudi letos na stotine ranjenih v divjem praznovanju novega leta

Na stotine Japoncev je dočakalo novo leto v budističnih templjih. Slika je bila posneta v enem najbolj znanih, v templju Zojoji, kjer je spregovoril eden najvišjih budističnih dostojanstvenikov (Telefoto AP)

RIM — Italijani so dočakali novo leto v znamenju tradicij. Skoraj povsod je bilo vzdušje veselo in nihče se ni poslovil od leta 1984 z obžalovanjem, v upanju, da bo novo leto 1985. boljše. Nad 300 tisoč ljudi je preživel zadnji dan starega leta v hribih, kjer so bila turistična središča, kljub temu da je snega bolj malo skoraj povsod, prepolna.

Seveda k veselju sodi v najboljši italijanski tradiciji tudi nekoliko barska navada streljanja raket, kar je tudi letos marsikoga drago stalo. Zaradi neprevidnega ravnanja z umetnimi ognji ter streljanja s strelnim orožjem je po podatkih, ki jih je ob tej priložnosti objavilo notranje ministrstvo, ena oseba izgubila življenje, ranjenih pa je bilo kar 676 ljudi. Da ne govorimo o tem, da so rakete in druge podobne reči povzročile celo vrsto manjših požarov, ki pa so dali

gasilec v zadnji noči starega leta cel kup dela.

Do edinega smrtnega primera je prišlo v Palermu, kjer je 55-letnega Antonina Siracusa smrtno zadela v glavo krogla, ki je priletela skozi okno. Za sedaj se še ne ve, kdo je streljal, dejstvo je, da je Siracusa, ki

je praznoval doma, bil pri priči mrtve.

Največ ranjenih je bilo, kot že vrsto let, v Neaplju, kljub temu da so varnostni organi v dnevih pred Silvestrovim zapletili tone umetnih ognjev. V bolnišnice se je zateklo 156 oseb. Streljanje po polnoči je trajalo pol-druugo uro, nad celim mestom pa se je vil gost oblak dima. Tri osebe so zadeli tudi strelji iz pištol, na srečo brez resnejših posledic. Med lažje ranjenimi je bilo tudi 22-mesečno dekletce. Največ ljudi se je zateklo v bolnišnice zaradi opeklin po rokah in obrazu. V Neaplju je bilo največ ranjenih leta 1979, ko se je v bolnišnice zateklo nad 200 ljudi.

Tudi v Catanii je bilo več hudo ranjenih, predvsem zaradi eksplozije velikih petard, dva zaradi strelav iz strelnega orožja. Med temi Carmelo Gilletti, ki je praznoval zadnji dan starega leta doma. Ranil ga je s strelom iz pištole, ki je ni uradno prijavil prijatelj Paolo Romano. Gilletti se je moral zateči v bolnišnico, policija pa je Romana aretirala zaradi nedovoljene posesti orožja in poškodb. V zelo resnem zdravstvenem stanju sta tudi 16-letni Vincenzo Bulinello in 19-letni Salvatore Bonfiglio. Pr-

vemu je eksplozija petarde raznesla roko, ki so mu jo morali amputirati, drugi pa tvega vid na desnem očesu.

Eksplozije so bile vzrok hudih poškodb tudi v nekaterih drugih primerih v raznih italijanskih mestih. Ne- previdno ravnanje z umetnimi ognji je bilo usodno mnogim otrokom. Tako se je zgodilo na primer v Firencah, Rimu in Turinu, kjer je nekaj otrok ostalo brez rok ali tvega, da izgubi vid.

Vendar pa niso vsi dočakali novo leto ob takih primitivnih in nevarnih zabavah. Trije mladi južni Tirolici so se odločili za nenavaden, vendar po svoje tudi nevaren način praznovanja. Novo leto so dočakali v steni v višini 3.000 metrov, kjer so se poslo- vili od starega leta pri temperaturi —25 stopinj. Včeraj zjutraj so se brez težav vrnil domov.

Temu Neapeljčanu je petarda raznesla desno roko (Telefoto AP)

Na Filipinih 8 mrtvih

MANILA — Filipini so bili prizorišče krvavih obračunavanj ob koncu leta. Novoletna praznovanja so terjala 8 mrtvih in 80 bolj ali manj hudo ranjenih. Šest ljudi, ki je protestiralo zaradi eksplozije petard in raznih umetnih ognjev je postalo žrtev nasilnežev, ki so se nad njimi znesli z noži, tako da je bilo vseh šest ob življenje. Drugi dve osebi sta umrli zaradi krogel iz strelnega orožja.

Večina ranjenih gre pripisati eksploziji petard, poškodbe pa zadevajo povečini roke, obraz in oči.

Mirovni pohod v Palermu

V Palermu se je ogromna množica ljudi udeležila mirovnega pohoda, ki sta ga vodila palermški kardinal Pappalardo in škof iz Ivree msgr. Bettazzi (AP)

S predsedstvom EGS je Italija prevzela tudi vrsto žgočih nerešenih problemov

RIM — Z nastopom novega leta je Italija prevzelačasno šestmesečno predsedstvo Evropske gospodarske skupnosti. Do 30. junija bo tako predsednik rimske vlade Craxi predsedoval zasedanjema ministrskih predsednikov deseterice, ki bosta 22. in 23. marca v Bruslju in 28. in 29. junija v Milanu.

Italijani bodo tudi ministri in ministrski funkcionarji, ki bodo načelovali raznim skupščinam sveta EGS in tehničnim organizmom: Andreotti bo vodil seje zunanjih, Goria gospodarskih in finančnih in Pandolfi kmetijskih ministrov, Signorile bo načeloval ministrom za prevoze, Altissimo ministrom za industrijo in energijo in tako naprej. Najvažnejši tehnični organizem, to je odbor stalnih predstavnikov (COREPER) bo vodil veleposlanik Calamia.

Kot prvi formalni akt bo italijansko predsedstvo v osebi Andreottija predstavilo v dneh od 14. do 18. junija v Strasburgu evropskemu parlamentu šestmesečni program. Prva seja sveta EGS bo pod predsedstvom Gorie, na njej se bodo sešli zakladni in finančni ministri, in to 21. januarja v Bruslju; istega dne se bodo na dvodnevem sestanku zbrali pod Pandolfijevim vodstvom kmetijski ministri. Prvi sestanek zunanjih ministrov z Andreottijem na čelu bo 28. in 29. januarja.

Italija je po izteku irskega predsedstva podedovala dve kočljivi vprašanji, ki bosta rimsko vlado silili bolj k posredovalni in kompromisni dejavnosti kot pa k no-

vim pobudam. Prvo zadeva proračun EGS 1985, ki ga je evropski parlament zavrnil skoraj soglasno, drugo pa grško zahtevo iz Dublina, da je še pred vstopom Španije in Portugalske v EGS treba uresničiti izredne finančne posege v prid gospodarsko bolj zaostalim območjem, da se uspešno zoperstavijo španski in portugalski konkurenci na kmetijskem področju. To bo tudi osrednji predmet razprave na posvetu med predsedniki vlad marca

Italija sicer noče ostati pasivna, ampak si je zadala tri prednostne cilje: sprožiti postopek ustavne reforme v EGS na podlagi načrta o preosnovi pogodb, ki ga je izglasoval februarja lani evropski parlament (Italija bo predlagala medvladno konferenco glede traktata o Evropski uniji); raztegniti EGS do 1. januarja 1986 s tem, da vanjo do takrat pristopita Španija in Portugalska; pospešiti gospodarski preporod EGS s povečanjem proračuna, okrepitevijo in izpopolnitvijo Mednarodnega denarnega sklada, uresničitvijo ukrepov na področju mladinskega zaposlovanja, revizijo kmetijske politike in zagonom znanstvenih raziskav ter tehnoloških inovacij v obrambi pred konkurenco ZDA in Japonske (Italija namerava 11. in 12. aprila prirediti v Benetkah mednarodno konferenco o novih tehnologijah).

Italijansko predsedstvo ima še v načrtu okrepitev skupnega boja proti mamilom in sprožitev čvrstejšee ter enotnejše politike EGS nasproti bližnjevzhodnemu in srednjeamerškemu vprašanju.

Občani zavrnilo prošnjo nacističnega majorja Rederja MARZABOTTO NE ODPUŠČA

MARZABOTTO — Občani Marzabotta so v nedeljo z odločnim »Ne« odgovorili na prošnjo bivšega nacističnega majorja Walterja Rederja, da ga po skoraj 40 letih zapora — obsojen je bil na dosmrtno ječo zaradi pokola več kot tisoč prebivalcev Marzabotta in bližnjih zasevkov, predčasno izpustijo na svobodo. Proti tej zahtevi se je izreklo 260 svojcev padlih, za pomilostitev Rederja pa samo štirje. Marzabotto torej ne odpušča Hitlerjevemu častniku pa ne iz sovraštva ali iz maščevanja, ampak, kot je na nedeljski skupščini povedal župan Dante Crucchi, iz spoštovanja do svojih padlih.

Do ponovne razprave o tem vprašanju in do glasovanja je prišlo, ker je Reder zaprosil za izpustitev iz zapora, katerega bo zapustil v juliju, ko se bo izteklo 40 let njegovega zaporništv. Šlo je torej le za nekaj mesecev razlike. Odločitev pripada vladi, ki pa je sklenila, da bo Rederjevi prošnji ugodila, samo če bo zato privolilo prebivalstvo Marzabotta.

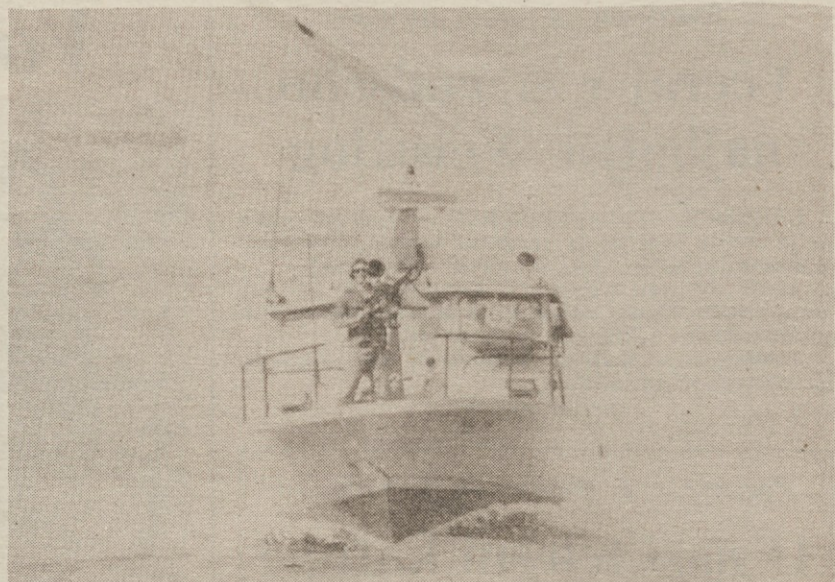
Prošnja je torej romala na mizo župana Crucchija, ki je ocenil, da občinska uprava ni poklicana, da sama odloča o tem vprašanju, ampak je prepustil odločitev svojcem žrtev in preživelim. To ni bilo prvič, kajti že pred nekaj več kot desetimi leti je prebivalstvo odločalo o podobni prošnji in jo z veliko večino glasov zavrnilo.

Sedaj se je torej zgodilo isto. Vendar je bila tokrat kritika na račun osrednjih oblasti mnogo ostrejša. Predvsem dejstvo, da so tako nenadoma poslali prošnjo v

Marzabotto in da ni bilo časa za poglobljeno razpravo. Pa tudi ugotovitev, da predstavlja ta zahteva in razprava, ki ji je sledila žalosten trenutek obujanja spominov na tiste tragične dneve.

Zadnja beseda pripada seveda vladi. To so iz palače Chigi sporočili od vsega začetka, ko so napovedali, da bo mnenje prebivalstva zelo pomembno a ne odločilno. Zaenkrat ni nobenih napovedi o tem, kaj namerava vlada ukreniti in kdaj namerava sploh ukrepati, kajti pri predsedstvu vlade so že pred časom sporočili, da bo predsednik vlade »ukrepal, v polni avtonomiji in na lastno odgovornost, kadar se mu bo to zdelo potrebno«. Seveda ni nepomembno, kakšno stališče bodo zavzele stranke. Vse izjave, ki jih je bilo moč doslej zabeležiti, so govorile v prid izpustitvi Rederja na svobodo. Tu gre omeniti nekatere liberalce in socialdemokrate (bivši minister Preti je dejal, da ni mogoče naprtiti vse odgovornosti za nacistične zločine Walterju Rederju in več kot 90-letnemu Rudolfu Hessu, ki je še zaprt v Berlinu), pa tudi krogi, ki so zelo blizu Vatikanu, se zavzemajo za izpustitev na osnovi krščanskega načela odpuščanja. Socialistično glasilo Avanti pa je objavilo pismo socialističnega podžupana občine Marzabotto Romana Stefanelija, ki je dejal, da družine ne morejo odpuščati v imeu tistih, ki so umrli in da je možno Rederja predčasno izpustiti z administrativnim ukrepom, ne pa zahtevati od prizadetega prebivalstva, da bi mu zločine odpustilo.

Plovba po Mrtvem morju

Izraelski patroljni čoln na Mrtvem morju: doslej je bilo skoraj nemogoče pluti po Mrtvem morju zaradi ogromne količine raznih soli, ki so raztopljene v vodi in ki so razjele sleherni čoln. Izraelci so splavili vrsto patroljnih čolnov s plastičnim trupom in tako preinostili problem (Telefoto AP)

V Furlaniji-Juljski krajini

Silvestrovanja v znamenju tradicij

VIDEM — Silvestrovanja ob prehodu iz starega v novo leto so se po Furlaniji-Juljski krajini v glavnem odvijala v znamenju že globoko zakoreninjenih tradicij. Mnogi so zadnje prejšnjega in prve ure tega leta praznovali v restavracijah in drugih lokalih, mnogo pa je bilo tudi takih, ki so silvestrovali kar po domovih. Tudi v zimskošportnih središčih je bilo vse živo, vendar pa jih je ob tem novem letu obiskalo nekoliko manj gostov kot pa v preteklih letih.

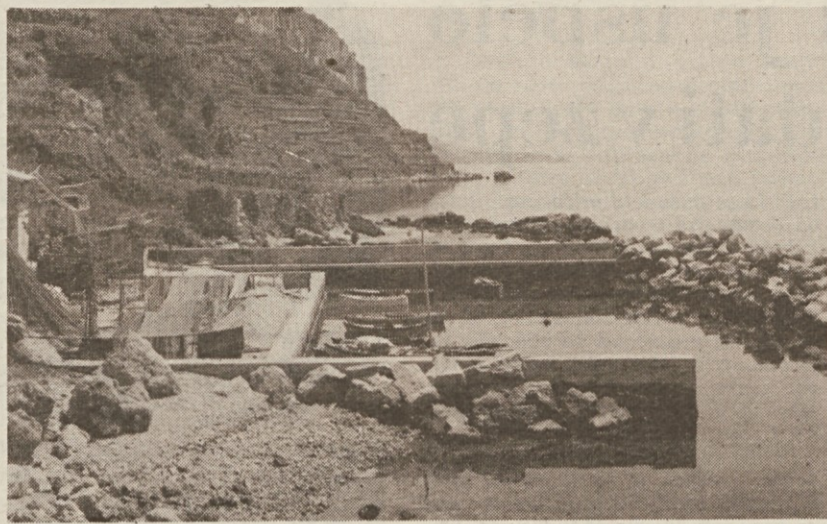
Po sicer verodostojnih ocenah so v Furlaniji-Juljski krajini novemu letu nazdravili s približno 500 tisoč steklenicami penečega se vina, da ne govorimo o drugih vrstah vinske kapljice, ki je v veliki meri prispevala k vselemu razpoloženju ob vsakem omizju.

Za radovedneže naj dodamo, da je v naši deželi kot prvi v letošnjem letu zagledal luč sveta Denis Nardon, čigar starši so iz kraja Muzzane. Rodil se je ob 2.15 v Latisani.

Da so silvestrovanja lepo uspela je v dobru meri svoj delež prispevalo tudi razmeroma lepo, čeprav mrzlo vreme; razveseljivo je tudi dejstvo, da so črni kronističarji imeli malo dela, saj so bili zadnji dan starega in prve ure novega leta razmeroma mirni.

Predvidenih preko enajst milijard lir investicij

Deželni načrt za sanacijo portičev v F-JK

Pred 25 leti je imel nabrežinski portič drugačen videz od sedanjega

TRST — Upoštevač produktivne potrebe Marana in njegovega naravnega zaledja, ki je od vedno tesno povezano z običajnimi dejavnostmi ribolova in trgovskega izkoriščanja ribjih proizvodov, je deželna uprava F-JK pripravila splošni načrt, ki je vseboval sanacijo obstoječega pristanišča v Maranu in izgradnjo novih pristaniških del, da bi po eni strani favorizirala pomorsko gospodarstvo, po drugi pa odprla nove

možnosti razvoja navtičnega turizma. Deželna uprava je torej preko pristojnih uradov ravnateljstva za promet in prevoze konkretizirala načrt, ki predvideva realizacijo del za preko enajst milijard lir.

Trenutno je na razpolago pet milijard lir in pol; dežela je zato dala dovoljenje za realizacijo prvega dela vseh del, poleg tega je bil tudi že izpeljan postopek za dražbo, katere se bodo udeležila številna deželna in

vsedržavna podjetja. Deželna uprava je na predlog pristojnega odbornika Di Benedetta poverila specializiranemu podjetju, ki je že opravilo podobna dela za izgradnjo mostu v Bevazzanu na Tilmentu, sedmega poma in Adria terminala in tržaški luki, geognostične in geotehnične raziskave ter kemično-fizikalne analize morskega blata v okviru raziskave terena, na katerem bodo nato opravljena predvidena dela.

Te specifične raziskave bodo končane pred začetkom pomladi; ko bodo enkrat vsi tehnični podatki na razpolago, se bo lahko začela realizacija prvega dela celotnega načrta, ki bodo predvidoma končana pred koncem leta 1986, medtem pa bo deželna uprava skušala zbrati še preostali del finančnih sredstev, ki so potrebna za realizacijo celotnega načrta.

»V teh zadnjih letih je deželna uprava uporabljala razpoložljiva ekonomska sredstva, da bi finančno podpirala osnovne potrebe deželnih trgovskih pristanišč (Trst, Tržiča, Nogar), je dejal odbornik Di Benedetto, sedaj pa skuša dopolniti posege na tem področju, tudi glede na potrebe manjših portičev turističnega interesa in glede na potrebe komercializacije ribjih proizvodov v Furlaniji-Juljski krajini.«

V teh dneh se je tako začela obnova čeri, ki brani portič v Križu

(uporabljenih bo približno 2.400 ton kamena). Podobna dela bodo urednična tudi pred portičem v Grljanu in pred koncem meseca februarja bodo nameščeni svetilniki na portičih vzdolž obale na tem področju, da bi odgovarjali mednarodnim predpisom glede varnosti plovbe in zaščite človeških življenj na morju. V teku lanskega leta pa so bili že urednični nekateri nujni posegi (za okrog 160 milijonov lir) v Devinu, Križu, Sesslanu, Ribiškem naselju in v portiču Buso.

V teku tega leta se bodo začela dela za izgradnjo priveza za manjša plovila v Lignanu, v kraju Casoni. Prioritetne važnosti je tudi čiščenje sekundarnega kanala do portiča v Ribiškem naselju, ki se bo začelo vzporedno z razpoložljivostjo nakazanih finančnih sredstev. Nadalje je predvidena izgradnja portiča za turistično navtiko pod Nabrežino.

V teku prihodnjih let se nasplošno predvideva, da bo za investicije v tem sektorju nakazanih okrog trinajst milijard lir, ki bodo poleg rednih vzdrževalnih del predvidela tudi restrukturizacijo nasipa za ribiče v Lignanu in druge posege v portičih v Nogar, v Brojnici pod Križem, v Čedadu in Gradežu. Dodati je še treba, da deželna uprava pripravlja podrobno kartografijo (v merilu 1:500) portičev, ki so v njeni pristojnosti.

Predlog KPI za drugačen odnos med deželo in EGS

TRST — Svetovalska skupina KPI v deželnem svetu je predložila zakonski osnutek, ki ima kot glavni namen vzpostavitev nove in drugačne vloge dežele v odnosu do Evropske gospodarske skupnosti.

Ob tej priložnosti je načelnik skupine Pascolat, ki je tudi prvi podpisnik osnutka, izjavil, da odnosi med F-JK in EGS niso bili doslej točno definirani, predvsem kar se tiče tistih sektorjev, ki so povezani s produktivnimi dejavnostmi in z znanstvenimi in tehnološkimi raziskavanjem, ki so bili le marginalno določeni, ali pa povsem izključeni. Prav težko gospodarsko stanje in siskost deželnega produktivnega aparata po prepričanju komunistov terjata drugačen in širši napor in zmožnost gledanja tudi preko državnih meja. Teh načel se mora še toliko bolj držati naša dežela — pravi Pascolat — ki ima za seboj zgodovino in utrjeno tradicijo glede mednarodnih odnosov.

V tako gledanje se uokvirja predlog KPI, ki predlaga neposredno vlogo dežele za utrditev stalnih znanstvenih in tehnoloških izmenjav med univerzami in nasplošno med raziskovalnimi inštituti. V zakonskem osnutku so nadalje nakazani predlogi za sočasne med podjetniškimi krogi in interesnimi sferami; sicer pa zaobjema celotni spekter socioekonomskega razvoja, od kmetijstva in industrije do novih tehnologij in turizma.

VIDEM — Deželni odbornik za šolstvo, poklicno izobraževanje in kulturo Barnaba bo jutri v Vidmu predstavil prvo knjigo aktov prve deželne konference o kulturnih dobrinah, ki je bila v tem kraju meseca marca le-

ta 1983. Na tiskovni konferenci bo odbornik Barnaba tudi podal celovit pregled trenutnega položaja kulturnih dobrin v F-JK in orisal pobude, ki jih namerava dežela uresničiti na tem področju.

TRST — Deželni odbor je porazdelil (na osnovi zakona 81/83) dve milijardi in osemsto milijonov lir, s katerimi bodo dokončana dela na bolnišniških strukturah. Sredstva bodo porazdeljena petim Krajevnim zdravstvenim enotam, med katerimi tudi Tržaški, ki bo prispevek uporabila za namestitve nekaterih tehničnih naprav v novi katinarski bolnišnici.

Sedemnajst milijard lir za potrebe izseljenstva v triletju 1985-1987

VIDEM — »Gre za finančni napor, ki nima primerjave, saj je dežela Furlanija-Juljska krajina za triletje 1985-87 nakazala sedemnajst milijard lir, da bi na konkreten način odgovorila številnim potrebam izseljenstva; s tem nakazilom bo finansirala 28 načrtov in namenila večjo pozornost nekaterim sektorjem, kot na primer stanovanjskemu in za ponovno gospodarsko vključevanje. Kljub temu pa ni tako domišljava in misli, da bo s temi finančnimi nakazili rešila vse probleme, ki so povezani s stvarno-

stjo delavcev v tujini in njihovih družin.«

Tako je deželni odbornik za izseljenstvo Turello orisal najvažnejše aspekte triletnega načrta in letnega programa posegov, ki jih predvideva deželni sklad za izseljenstvo za tekoče leto, predviden po zakonu 51/80. Med najvažnejšimi poglavji gre omeniti nakazilo v višini dveh milijard lir za ponovno stanovanjsko vključevanje izseljenec in skoraj sedemsto milijonov lir za njihovo ponovno gospodarsko vključevanje; za organizacijo III.

deželne konference o izseljenstvu je dežela nakazala eno milijardo in pol lir. 500 milijonov lir je bilo nakazanih za dejavnost izseljenjskih organizacij, 400 milijonov je na razpolago, da bi delegati teh organizacij lahko sodelovali pri pripravah omenjene konference. Povišani so bili tudi prispevki za skrbstvo, za kulturni sektor in za informativne službe.

Pri sestavljanju letnega in triletnega načrta je deželna uprava skušala v čim večji meri upoštevati vse prispevke idej in izkušenj. V tem letu bo treba v celoti izvajati predpise deželnega zakona 27/84 in 22/84. Osrednji dogodek letošnjega leta pa bo brez dvoma III. deželna konferenca o izseljenstvu, ki bo imela zgodovinski pomen za vse tiste, ki od blizu sledijo izseljenjski problematiki.

S tem v zvezi gre omeniti, da se je na zadnji seji videmskega pokrajinskega sveta o tem vprašanju razvila občirna razprava. Pokrajinski svet je razpravljaval o nekaterih prispevkih v korist ustanov, ki delujejo na tem področju. Komunistični svetovalec Petricig je s tem v zvezi obžaloval, da videmska pokrajinska uprava ni upoštevala obstoja Zveze slovenskih izseljencev, ki ima zelo razširjeno teritorialno bazo in predlagal, da bi zato hla deležna pokrajinskega prispevka. Odbornik Pelizzo mu je odgovoril, da je to sedaj nemogoče zaradi birokratsko-administrativnega aspekta, v bodoče pa bo pokrajina v okviru svojih finančnih razpoložljivosti skušala zadostiti potrebam tudi te ustanove.

Stanje zdravstva na južnem Primorskem

KOPER — Zdravstveno varstvo na območju šestih južnoprimorskih občin, to je Postojne, Ilirske Bistrice, Sežane, Kopa, Izole in Pirana je po nekaterih kazalcih razvito tako kot v povprečju razvitih državah v svetu. Že z začrtanimi vlaganji v zdravstvo in nekaterimi spremembami na tem področju na naslednjem srednjeročnem obdobju pa bi lahko to raven v marsičem izboljšali. Pri medobčinski zdravstveni skupnosti so v ta namen izdelali zanimivo analizo, ki natančno prikazuje obstoječe stanje.

Iz analize stanja zdravstvenega varstva na območju šestih južnoprimorskih občin je na primer razvidno, da rodnost, zlasti na obalnem področju, upada. Od leta 1956 do 1983 je na primer s 17,3 padla na 12,8. Število prekinitev nosečnosti pa narašča. Analize kažejo tudi, da je zdravstveno stanje tukaj živečega prebivalstva podobno tistemu v razvitih deželah. Med vzroki za smrt so na prvem mestu bolezni srca in ožilja, ki terjajo več kot 50 odstotkov vseh smrtnih primerov. Na drugem mestu pa so kot vzrok smrti rakava obolenja. Narašča število invalidov. Leta 1976 je bilo 0,7 odstotka delavcev invalidov,

leta 1984 se je ta številka povzpela na 1,3 odstotka. Na enega zdravnika pride 568 prebivalcev, kar je le nekaj manj kot v Veliki Britaniji. Na eno medicinsko sestro pa pride 191 prebivalcev. Na tem območju je zaposlenih 231 zdravnikov, 70 zobnih terapevtov, 36 diplomiranih farmaceutov, 687 medicinskih sester in 396 drugih zdravstvenih delavcev. Lani torej skupno 1419 zdravstvenih delavcev in 922 administrativno-tehničnih delavcev v zdravstvu.

Od leta 1971 do leta 1983 se je zmanjšalo število postelj v bolnišnicah za 172 postelj, to je za 15 odstotkov in regija trenutno premore 1006 postelj, računajoč tudi na ortopedsko bolnišnico Valdoitra, ki je republiškega značaja. Zmanjšanje obsega bolnišničnega dela v regiji je največje na področju otologije, za 55 odstotkov, pulmologije, za 42 odstotkov, in infekcije, za 40 odstotkov. V obdobju med 1975 in 1983 se je za 30 odstotkov zmanjšal delež družbenega proizvoda regije namenjenega zdravstvu, in sicer s 5,41 na 4,63 odstotka družbenega proizvoda.

B. S.

»To je vse, kar imam, tu imate.«
Mezgec je zgrabil denar kot ujeta in rekel: »Malo je, najbrž imaš še kje kaj skritega.«

»Prisegam! Če vam ni dovolj, je tu še moja srebrna ura.« Odpel jo je od telovnika in jo položil k denarju. »Nič drugega vrednega nimam.«

To je Mezgeca ganilo. Imel je nekaj vreč ur, ki jih je pobral Italijanom, pa tudi denarja dovolj. Če ta župnik ni izdal, mu je napravil krivico. Srce se mu je omehalo.

»Župnik Sirk, boste molili zame, da srečno odnesem glavo iz te godlje, in brali maše?«

»Molil bom vsak dan in bral maše kot za vse nesrečne duše tako tudi za vašo.«

»No, pa vzemi uro nazaj in tudi polovico denarja. Pošteno si podeliva.« Segel je z roko v škatlo, zmečkal nekaj denarja in ga potisnil v žep. »Ne morem te ubiti, ker si prestar, pa tudi oropati ne, ker si prereven.«

Denar, ki ga je že imel v žepu, je izvlekel in ga vrgel nazaj v škatlo. Župnik ga je osuplo gledal.

»Preden odideš iz teh krajev, povej Karlu Maslu, da je bil pri tebi tisti, ki so ga ustrelili zaradi nekaj cigaret in para nogavic. Napravili so me za barabo. Če me ne bi bili živega zakopali, jih ne bi gonil zdaj že tretje leto. In še jih bom, čeprav vi nočete sodelovati!«

Župnik je molčal, vsakovrstne zgodbe je slišal, zlasti ko je spovedoval umirajoče. Toda tale se mu je zdela čudna. Od Karla je slišal o Mezgecu, ki je odkrito pripovedoval, da je pri tistih, ki vzamejo tam, kjer je, in dajo tja, kjer ni. »Me je rešila revščina?«

je pomislil. Mezgec pa je bil že pri vratih.

»Se nekaj sem pozabil. Za ubogega Tečka moli in beri kakšno mašo.« Segel je z roko v žep in mu vrgel nekaj bankovcev. »Veste, moža je pogubila revščina, bog se usmili njegove duše. Zjutraj pa navsezgodaj izginite iz vasi. Če vas dobi nemški policijski stotnik, vam ne bo treba nikamor.«

V jutranjem mraku se je župnik Sirk poslovil od svoje fare. S pogledom je objel cerkev in hiše. Tu so se rojevali in umirali dobri ljudje. Nikoli jih ne bo pozabil. Če bo sreča mila, se bo še kdaj vrnil, morda pa se ne bo nikoli več, kdo ve...

XVIII.

Odkar ni bilo več matere, so se Bečanovi otroci od časa do časa dobili pri Osojniku. Tam se je pogosto zadrževal tudi oče. Ko je bila bolnišnica v Zaleslju nared, sta z Osojnikom gradila za Bečana prostorno skrivališče v bližini domače hiše, da bi se mož skrila, kadar bi sovražniki pridrli v bližino vasi. Bečan je bil tak kot Osojnik. Hudi časi so ga naučili, da ne sme nikomur zaupati. Najbolj se je zanesel sam nase in večkrat je rekel v šali: »Če sem sam, sem prepričan, da sem v dobri družbi.«

Lojzeta so po vrnitvi iz partijske šole oblastnega komiteja postavili za partijskega sekretarja na domačem področju. Večkrat je prenočil na Osojah, kjer sta se s Tino rada videla. Lojze se še ni umiril. Včasih je ponoči kriknil in planil pokonci. Zgodilo se je, da je pri Osojniku sredi noči padel s peči in napravil preplah.

STONE SVETINA

Med nebom in peklom

332.

»Bog ali sveti Peter naj ti odpre božja vrata, da bo šla duša topla v nebesa.«

Spet ga je zgrabil in skušal daviti. Govoril je skozi zobe, ki so bili od tobaka rumeni kot scalina v snegu.

»Poslušaj, stari, lahko narediva kupčijo. Daj sem ves denar in še to noč izgini. Poročal bom, da si odšel pred menoj in da te nisem mogel ubiti.«

Župnik se je malo oddahnil. Življenje se mu je vrnilo v mavričnih barvah. Vedno je mislil, da bi rad umrl, zdaj pa je na robu brezna, napolnjenega s temo, spoznal, da to ni resnica. Živeti mora, če ne za drugo, za to, da bo priča, ko se bo razletel nasilniški meh in bo spet mir na zemlji.

»Vse vam dam, samo spustite me. Prisegam pri Bogu očetu in sinu in svetem duhu, da ne bom nikomur črnil besede.«

»Tako se govori, hitro si prišel k pameti,« je rekel tujec in ga spustil.

Ves omočen se je župnik sklonil in privlekel izpod postelje železno škatlo, kjer je na eni strani hranil cerkveni denar, na drugi pa vse svoje prihranke.

Vesolja kot ponavadi, zato pa več burje, mraza in celo snega

Letošnjemu Silvestru je uspelo nekoliko globlje pogledati v žepe

Mesto je kar nekam zaspano, pustilo predvsem mrzlo, ko se v uredništvu na praznični prvi dan v novem letu spravljamo h kroniki komaj preživete »nore noči«. Kronisti si počitka po njej pač ne moremo privoščiti, z novicami pa smo, kot je to ob praznikih v navadi, kaj borno založeni, zato si bomo pomagali tudi z vtisi, ki smo si jih sproti nabirali, kjerkoli smo že silvestrovali.

Prevladujoč občutek o utripu letošnje silvestrovske noči je tak, kakršnega smo že pred dnevi napovedali: večina je v mestu in na Krasu pričala novo leto kar doma, v veselju družbi svojcev in prijateljev, ob dobro založeni mizi in na toplem, saj mrzlo vreme res ni vabilo na plano. V naši deželi je polnoč pozdravil pok iz 350 tisoč steklenic s takim ali dru-

po pravilu, odela še v elegantno večerno opravo, ki za to enkratno priložnost v letu pač ne more biti drugačna kot nova, potem se trgovci in gostilničarji pač ne bi smeli pritoževati, Visentinijevemu novoletnemu paketu navkljub.

Še bolj pa so najbrž zadovoljni njihovi stanovski kolegi onstran meje, ki so sicer deležni vse drugačnih »paketov«, a so v izkupičku letošnjih praznikov mirno lahko zanemarili znesek za reklamo. Gostov se je trlo tudi brez nje, saj so izredno ugodne cene (beri: menjava dinarja) vabile boljše kot še tako spretna reklama. Da je bilo polno vzdolž vse meje, v Lipici, na Obali pa vse do srednje Dalmacije, ni nobena novost, za ilustracijo naj tokrat v številkah navedemo silvestrovanje v slovenskem glavnem mestu: v ljubljanskih javnih lokalih se je veselilo 250 domačih in kar 1.500 tujih gostov. Če povemo, da je bilo zanj v najboljših hotelih (na primer v Holiday Inn) treba odšteti povprečno okoli tri tisoč dinarjev in če to številko spremenimo v lire (manj kot 30 tisoč lir), potem ni težko uginiti, da je bilo med poldrugo tisočero tudi nič koliko gostov s tržaško registrsko tablico.

Posebno poglavje so v tej kroniki

tisti, ki so novo leto pričakovali daleč od doma, pod tropskim soncem ali v kakšnih drugih »in« krajih, s katerimi pisec teh vrstic ni čisto od blizu seznanjen, zato jih prepušča morebitnim reportažnim potopisom. Tistim, ki so se odločili praznovati na »dilcah«, pa je bila sreča letos mila: snega je konec tedna nasulo kar dovolj, rezek mrzav pa ga je primerno utrdil in omogočil dobro smuko.

Da bo tudi smučarjem januar bolj varčno potekel, je na dlani, saj cene v zimskih središčih prav gotovo niso za vsak žep. Izjema so tudi v tem primeru jugoslovanska smučišča, kjer se je letos kar trlo zamejcev, zlasti v Kranjski gori. Tisti, ki že pred mesecem razprodanih razpoložljivosti niso bili deležni, so se na smuko odpravili po doma preživeti silvestrski noči, saj jih je sončno jutro kar sililo na čim bližji sneg.

Pa smo zaključili naš novoletni mozaik, nekoliko razsipejši kot v preteklih, hudo »kriznih« letih, a nič bolj vesel. Zajetost denarnice pač ne odmerja razpoloženja, tega si lahko poiščemo le v lepem, mirnem odnosu s seboj in s soljudmi. Da bi vzpostavili prav te odnose pa na koncu tega zapisa želimo vsem, ki ga bodo prebrali.

Veselo razpoloženje na silvestrovanjih na Opčinah (zgoraj) in pri Domju

Zadnji v lanskem letu je zagledal luč sveta mali Massimo

Prva zavekala Valentina, za njo še Federico in Alessandro

Ime ji je Valentina, tehta točno tri kilograme, s svojim prihodom je osrečila mamico, 24-letno Santino Prudente in očka, 27-letnega Antonina Drago. V otroški bolnišnici Burlo Garotolo je zavekala točno ob 3.32 zjutraj in je bila prva rojena v tržaški pokrajini v letu 1985.

Spremembo letošnje prve tržaške »mini dame« so bili kar trije »mini kavalirji«. Zadnji v lanskem letu se je rodil Massimo Muggia, ki je zagledal luč sveta ob 23.26, dobre pol ure pred polnočjo. Mali Massimo je ob rojstvu tehtal 3 kilograme 360 gramov. Očku Marinu (29 let) ga je povila 28-letna mamica Giuliana Montagnin iz Ul. Tosi 11.

O drugorojenem v letu 1985 je odločal pravcati sprint. Ob 4.42 si je »zagotovil« drugo mesto na lestvici letošnjih novorojenčkov Massimo Colino, 2 kilograma 940 gramov težek fantek, ki je za piclo minuto »prehitek« tretjerojenega Alessandra Carrata. Federico je osrečil očka Claudia in mamico Miriam Tinolli, skoraj 4 kilograme težek Alessandro pa očka Giulia in mamico Francesco Bartolini.

Na slikah: levo zgoraj zadnji rojen v letu 1984 Massimo Muggia z mamico Giuliano; levo spodaj prvorojena v letu 1985 Valentina Drago z mamico Santino in očkom Antoninom; desno zgoraj Federico Colino z mamico Miriam in spodaj Alessandro Carrato z mamico Francesco.

gačnim penečim se vinom, praviho statistiki, ki pa najbrž niso šteli petard in najrazličnejših ognjemetov, s katerimi tudi tokrat nismo varčevali. Opazovalci trdijo, da je bilo letos za spremembo manj odmetavanja starih predmetov na že itak hudo onesnažene ulice. Kaže, da se ta stara, a trdovratna italijanska navada, ki naj bi simbolizirala odhod težav in vsega neprijetnega s starim letom, počasi le poslavlja in z njo tudi škoda, ki jo je nemalokrat povzročila.

Po Krasu je bila večina gostiln in drugih lokalov zaprtih, nekoliko bolj živo je bilo ob obali in v mestu, kjer pa so cene baje krepko obremenile denarnice tistih, ki se tradicionalnemu »cenomu« niso želeli odpovedati. Res je, da so se zneski za večerjo v lokalih z glasbo gibali v povprečju med 50 in 80 tisoč lirami na osebo, a jim je treba prišteti še ceno pijače in drugih skušnjav, ki se jim je v veselju družbi težko izogniti. Večina je torej za silvestrovanje v javnem lokalih odšla kar cel rdeč bankovec in če se je, kot

Tradicionalna izmenjava voščil ob meji

Tudi letos so si policisti, karabinerji, miličniki, cariniki in finančni stražniki na mejnih prehodih med Italijo in Jugoslavijo na dan novega leta izmenjali tradicionalna novoletna voščila in darila. Čeprav je sneg v ponedeljek pobelil ceste, mrzlo vreme in burja pa tudi nista odnehala, so bila srečanja med kolegi z obeh strani meje niti v toplem in priskrbenem. K prijetnemu vzdušju je vsekakor botrovala tudi ukinitve depozita, ki tako spet na široko odpira mejo med Italijo in Jugoslavijo.

Na mejnih prehodih dolinske občine sta prinesla mejnim organom novoletna voščila v imenu dolinske občinske uprave župan Edvin Švab in odbornik Boris Mihalič. Dolinski župan in odbornik sta v torek zjutraj obiskala mejne prehode Križpot, Prebened in Pesek.

Na slikah: zgoraj izmenjava daril med italijanskimi in jugoslovanskimi mejnimi organi na Pesku; spodaj obisk dolinskega župana Švaba in odbornika Mihaliča prav tako na mejnem prehodu na Pesku.

● Tržaška občina je objavila novi urnik za ogled uradne oglasne deske v Ul. Malcantone 2. Na ogled javnosti je ob delavnikih od 8. do 14. ure, ob praznikih pa od 9. do 12. ure.

Novoletni plavalec je letos kar dvakrat skočil v morje

Občinski uslužbenec Mario Cigar je tudi letos proslavil prihod novega leta s tradicionalnim novoletnim skokom v morje. Resnici na ljubo je treba priznati, da je opravil korajžni Mario letos kar dva »toča«. Prvič se je pognal v morje z barkovljanske obale ob 10.30. Po nekaj zamahih se je vrnil na kopno in se tudi že oblekel, ko so prispeli na kraj fotografiranja, da bi tudi njegov letošnji toč posneli na filmski trak.

Mariu tako ni preostalo drugega kot da se na željo fotografov in številnih radovednežev ponovno požene v vodo. Spet se je slek in v res elegantnem slogu skočil v morje.

Kljub dvojnemu »toču« je imel strastni novoletni plavalec letos še srečo: ko se je lani pognal v vodo, je znašala temperatura morja 8,3 stopinje Celzija, letos pa je bilo morje toplejše — 10 stopinj Celzija.

Tisto daljnje Silvestrovo v letih groze in upanja

Objavljamo spomin Mirana Kureta na Silvestrovo pred 40 leti. Bilo je to tesnobno praznovanje, hkrati pa polno izrednega upanja; vsekakor izjemno. Po predčerašnji noči, ki smo jo preživeli v veselju, s plesom in pokanjem stekleničnih zamaškov in petard, je to spomin na čas, ko so pokali strelj iz pušk in brzostrelk. Veliko, veliko bolj mirno je bilo to naše predsinočno silvestrovanje. Je bilo tudi tako polno upanja? Vsakdo, ki si bo prebral ta članek, bo sam v sebi našel odgovor. Pa tudi misel bo našel, da je lahko veselo tudi v risu groze.

Na Silvestrov večer 1944 sem najbolj občutil vojno stisko. V veliki, na pol temni in prazni gostilni, ki je bila zaradi vojnih dogodkov že celo leto zaprta, sva z materjo ostala sama. Lepa in vesela silvestrovanja, ki smo jih z gosti praznovali v gostilni, so se mi zdela neresnična in zelo daleč. Pri večerji sva oba mislila na brata, ki je bil v partizanih na Dolenjskem, in na očeta, ki so ga pred kratkim odpeljali v Nemčijo.

Leto, ki se je iztekalo, se mi je zdelo neskončno dolgo zaradi številnih dogodkov in stalne napetosti. Protisovražne akcije naših so bile zelo pogoste, nanje pa je sovražnik trmasto odgovarjal, tako da so se uspehi vrstili s tragičnimi dogodki. Naj navedem le one, ki so se zvrstili v zadnjih mesecih leta v naši neposredni bližini.

Vodstvo OF je odločilo, da se oktobra izvedejo volitve v krajevni in okrajni ljudski odbor, ki bi bil ob osvoboditvi in ob primeru prihoda

zaveznikov pripravljen prevzeti oblast. 24. oktobra je večja skupina aktivistov imela pri nas pripravljani sestanek, naslednjega dne pa množični predvolilni zbor v pritlični dvorani društvene gostilne, kjer so predstavili komandante. O pomenu volitev je spregovoril tov. Štefan (Kristjan Kozlovič) in prisotne navdušil in prepričal o skorajšnji zmagi in svobodi. Skupina zunanjih aktivistov je prenočila v Logu na Pregarčevem seniku. Fašistična policija je tisto noč obkrožila vas in jih iznenadila. Vsi so se rešili, le Štefana, ki je bežal v drugo smer je zadel strel. Ta dogodek nas je spravil iz navdušenja prejšnjega večera v žalost.

Nekaj podobnega se je dogodilo tudi pri nas doma. Volitve so potekale po hišah. Zadovoljni smo bili nad volilnim uspehom. Očeta so izvolili v odbor dolinsko-socerbskega okraja in že je spet padlo po nas. 18. novembra so Nemci obkrožili vas in aretirali očeta, Riharda Ceja in

Giuseppa Deponteja. Po 20 dneh zasliševanja so slednjega izpustili. Ceja in očeta pa odpeljali v Dachau, od koder se ni več vrnil.

Prav iznenadil me je prihod Cilke Petaros. Prišla me je vabit na novoletno zabavo, ki jo je borštanska mladina organizirala za partizane, da bi jim kaj zaigral. Vzel sem harmoniko in skupaj sva šla proti Borštu. Pri Kaluži sta nas čakali Zmaga Petaros in Roza Zahar ter nas pospremili v zapuščeno Zemelčevo hišo na Reni. Poleg domačinov me je sprejel Stanko Gruden - Strela in me odvedel k mizici, ki je stala v kotu pri oknu. Tam je bil Ivan Grzetič - Žitomir, ki se je trudil okrog »radija«, iz katerega je priklical vesele melodije nič manj kot iz Losanne. Ko me je zagledal, je iz obzirnosti takoj izklopil radio in mi prepustil prostor in »besedo«. Igral sem plesne melodije. Dekleta so pripravila kar so pač takrat mogle. Na mizo so postavile jedajo in vino... pod mizo pa sem kmalu opazil kup brzostrelk, po katere so od časa do časa prihajali stražarji. Saj so imeli Nemci svoje stalne postojanke v Boljuncu, na Katinari in v Bazovici. Razpoloženje se je stopnjevalo, tako da sta si domačina Drago in Danilo Petaros s Podceste domislila, da bi Nemcem v Boljuncu malo ponagajala. Odšla sta na vrh boljunske Griže in opolnoči izstrelila več barvnih raket prav nad glavami Nemcev. Ko sta se srečno vrnila, je naše veselje doseglo višek. Veselo razpoloženje smo zaključili s partizansko pesmijo. Ne smemo pozabiti, da smo bili v vojnem času in da je tudi temu kratkotrajnemu veselju sledila tragedija. Že 10. januarja so Nemci napadli partizanski bunker v Borštu. In podobni dogodki so se ponavljali do končne zmage pred 40 leti.

včeraj-danes

Danes, SREDA, 2. januarja
MAKARIJ
Sonce vzide ob 7.46 in zatone ob 16.33
— Dolžina dneva 8.47 — Luna vzide ob 13.09 in zatone ob 3.01.

Jutri, ČETRTEK, 3. januarja
GENOVEFA

Vreme včeraj: temperatura zraka 0,4 stopinje pod ničlo, zračni tlak 1015,4 mb pada, veter 22 km na uro severozahodnik, vlaga 54-odstotna, nebo rahlo pooblačeno, morje močno razgibano, temperatura morja 10 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

UMRLI SO: 78-letna Maria Vittoria Bonin vd. Prelaz, 66-letni Guido Benuzzi, 86-letna Natalia Murani vd. Cividin, 93-letni Placido Zanmarchi, 53-letna Anita Sincovich por. Savron, 86-letna Elia Paliaga, 82-letna Maria Ratisa por. Sandrin, 49-letni Bruno Zagar, 32-letni Milan Tatalovic, 79-letni Ervino Weigmann, 52-letni Albino Kocjan, 84-letni Narciso Cattarini, 79-letni Giovanni Kersevani, 77-letna Irma Ferluga vd. Pettoros, 85-letna Anna Vescovo vd. Parovel, 85-letna Giovanna Predulin vd. Busecemi, 89-letna Vittoria Zimolo, 90-letna Olimpia Amigoni, 88-letna Giuseppina Ronzel vd. Ianezic, 54-letni Marino Grattoni, 64-letni Lino Capellan, 63-letna Vera Sancin, 76-letni Ernesto Hubner.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Lonjerska cesta 172, Fernečiči, Milje (Lungomare Venezia 3).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Fernečiči, Milje (Lungomare Venezia 3).

Družabni večer tržaškega VZPI - ANPI

VZPI - ANPI Trst vabi vse svoje člane, aktiviste, simpatizerje z družinami in mladino na družabno novoletno srečanje z glasbo, plesom in odlično večerjo, ki bo v soboto, 5. januarja 1985, pri Domju (Dispral). Vpisnina na sekcijah še jutri, 3. januarja, ali po telefonu 730-306.

mali oglasi

PRODAM ravno nezazidljivo zemljišče 2.500 kv.m Briščiki (Girandole) ter drugo v Trebčah 2.500 kv.m z dolinico, 200 m od zadnje hiše. Tel. na št. 040/759-169.

KMETIJSKA ZADRUGA DOLGA KRONA ima na razpolago 11 brejih junic za prodajo. Interesenti naj se zglasijo po telefonu na št. 228-404.

IŠČEM garsonjero ali majhno stanovanje. Telefonirati na št. 280-747.

PRODAM renault 4/GTL, letnik '80, 26 tisoč km, v odličnem stanju: 4.300.000 lir. Tel. 910-905.

PRODAM renault 12/L, prevoženih 16 tisoč km. Cena ugodna. Tel. po 20. uri na št. 040/574-529.

Darujte v sklad Mitje Čuka

ZADRUŽNA KRAŠKA MLEKARNA

obvešča, da bo od danes, 2. januarja, dalje odprta prodaja sira, masla in skute lastne proizvodnje v prodajnih prostorih zadruge na Repentabru

od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure

vsak dan razen ob nedeljah popoldne.

UPRAVNI ODBOR

PAVLIHOVA PRATIKA

je v prodaji v:

TRŽAŠKI KNJIGARNI
KNJIGARNI TERČON
NABREŽINA
IN PRI VSEH RAZNAŠALCIH
PRIMORSKEGA DNEVNIKA

gledališča

VERDI

Danes, 2. januarja, ob 20. uri (red B/C) na sporedu tretja predstava Debussyjeve opere »Pelléas et Mélisande«. Dirigent Louis de Froment, režiser René Terrason.

ROSSETTI

Od jutri, 3., do 6. januarja bo Teatro d'Arte Città iz Ravenna predstavilo Millerjevo delo »Uno sguardo dal ponte«. Igra G. Moschin. Abonentni Teatra Stabile imajo 30-odst. popust, za prvi dve predstavi, 20-odst. za ostale predstave. Vstopnice pri glavni blagajni v Pasazi Protti.

AVDITORIJ

Od 4. do 6. januarja '85 bo Stalno gledališče F-JK predstavilo »Varietà musicale« s Podreccovimi lutkami. Vstopnice so na prodaj pri osrednji blagajni v Pasazi Protti po 5.000 lir, za otroke do 12 let vstopnica je 1.500 lir.

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Velika dvorana

Danes, 2. t. m., ob 17. uri: NOVOLETNI ORGELSKI KONCERT. Na sporedu so Bachove, Purcelllove, Arnejeve, Telemannove, Haendlove, Duprejeve in Dvorakove skladbe.

Mala dvorana

V ponedeljek, 7. januarja '85, ob 20. uri »Nasvidenje v naslednji vojni«.

Srednja dvorana

V ponedeljek, 7., sredo, 9., in petek, 11. januarja '85, ob 10. in 12. uri: H. W. Henze »Palček«. Mladinska opera.

Okrogla dvorana

V petek, 4., ob 22. uri in v soboto, 5. januarja '85, ob 20.30: M. Mikeln »Fraklova vrnitev«. Ponovitev.

kino

Ariston 15.30 — 22.10 »La signora in rosso«. Režija Gene Wilder.

Eden 15.30 — 22.15 »Gremlins«. Steven Spielberg.

Fenice 17.00 — 22.15 »Bertoldo, Bertoldino e Cacasennoz«. Ugo Tognazzi, Maurizio Nichetti, Alberto Sordi.

Excelsior 16.30 — 22.15 »Splash«.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.00 »La storia infinita«.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.00 »In the pink - Rosa bagnata«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 15.30 — 22.00 »Brooklyn graffiti«. Za vsakogar.

Mignon 15.00 — 22.00 »Le avventure di Bianca e Bernie«.

Grattacielo 17.00 — 22.00 »Dunec«.

Aurora 15.30 — 22.00 »Per vincere domani - The Karate Kid«.

Capitol 16.00 — 22.00 »Il migliore«. Robert Redford.

Vittorio Veneto 15.15 — 22.00 »Strade di fuoco«.

Lumiere 16.00 — 22.00 »L'aereo più pazzo del mondo sempre più pazzo«.

Radio 15.30 — 22.00 »Superbocche«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alcione 16.00 — 22.00 »I paladini«.

koncerti

Società dei concerti — Tržaško koncertno društvo

V ponedeljek, 14. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti na sporedu koncert skupine »NUOVO QUARTETTO« iz Zürich.

KD VIGRED

želi vsem svojim članom in prijateljem srečno novo leto.

POKRAJINSKI ODBOR VZPI - ANPI

želi vse najboljše vsem svojim članom in njihovim družinam, simpatizerjem, aktivistom in vojnim invalidom.

razstave

Foto Trst '80 sporoča, da je razstava črno-belih fotografij III. natečaja odprta do 6. januarja '85 v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, od 8.30 do 12.30 ter od 14. do 22. ure razen ob praznikih in predpraznikih.

V galeriji Cartesius je do 10. januarja '85 odprta razstava tržaškega slikarja Alda Bressanuttija.

Od danes, 2., do 11. t. m. bo v umetnostni galeriji Rossoni, Korzo Italia 9, razstavljal slikar Oliviero Cervini. Otovitev ob 18. uri.

čestitke

Danes praznuje rojstni dan NIVES RACMAN. Vse naj naj ji želijo mama, oče in sestra Vlasta.

SKD Tabor - Opčine želi svojim članom, prijateljem in sorodnim društvom srečno in uspešno 1985.

Danes, 2. januarja, praznuje 80. rojstni dan naš oče, ded in praded SREČKO KRIZMANČIČ iz Bazovice. Vse najboljše in predvsem zdravja mu želijo sin Srečko z družino ter Irma in Karin.

darovi in prispevki

V počastitev spomina dragega očeta darujejo Silvana, Zvonko in Marčelo Malalan z družinama 60.000 lir za sklad M. Čuk.

V spomin na Ceno Malalan darujeta Zvonko in Angelca Malalan 10.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na teto Ceno daruje nečak Zoran 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

Ob 40. obletnici smrti bratov Mirota in Viktorja daruje Gizela Čuk 20.000 lir za sekcijo KPI Z. Kralj iz Trebč in 20.000 lir za glasilo KPI Delo.

V spomin na Ceno Malalan daruje družina Sossi - Nussdorfer 20.000 lir za sklad M. Čuk.

Ob plačilu članarine so darovali za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu Vilko Batič 2.000 lir, Danijel Pilat 2.000 lir, Josipina Kocjančič 7.000 lir, Irma Godnik 3.000 lir, Roza Počkar 2.000 lir in Josipina Fabjan 2.000 lir.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesslan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Tudi v novem letu v prijetni družbi z dobro knjigo

V TRŽAŠKI KNJIGARNI lahko dobite slovenske leposlovne novitete, prevodno literaturo, priručnike, slovarje, znanstvene razprave in vse, kar lahko bogati človeka.

Poleg tega so vam na razpolago pisarniške potrebščine in plošče slovenskih in jugoslovanskih gramofonskih hiš.

Ne pozabite niti na knjižni klub SVET KNJIGE

tržaška knjigarna
Ulica sv. Frančiška 20

Prednaročnina za Primorski dnevnik za leto 1985

CELOLETNA . . . . . 80.500 lir
MESEČNA . . . . . 10.000 lir

Celoletna prednaročnina za PRIMORSKI DNEVNIK 80.000 lir + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 28. februarja. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 120.000 lir + 500 lir kolka.

Vsem naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno MALE OGLASE in ČESTITKE.

NAROČNINE SPREJEMAJO:

Uprava: Trst, Ul. Montecchi 6 — Tel. 794672
Urnik od 9. do 12. ure

Uprava: Gorica, Drev. XXIV. maja 1 - Tel. 83382
Urnik od 9. do 12. ure

Raznašalci Primorskega dnevnika

Pošta: Tekočl račun ZTT 11/5374

Tržaška kreditna banka:
Tekočl račun št. 1192

Hranilnica in posojilnica na Opčinah:
Tekočl račun št. 1718
Kmečka banka - Gorica:
Tekočl račun št. 8333
Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica v Nabrežini: Tekočl račun št. 756/03
Kmečko-delavska posojilnica - Sovodnje ob Soči:
Tekočl račun št. 269/03
Kmečko-obrtna hranilnica - Doberdob:
Tekočl račun št. 654/23

avtomobil in človek

Tris najzanimivejših novosti v preteklem letu

Novo leto, čas obračunov: kakšno je bilo komaj preteklo 1984. za avto mobiliste in za avtomobilsko industrijo. Nam avtomobilistom je leto, ki je za nami prineslo nekaj podražitev bencina, pa tudi nekaj zanimivih novosti na področju naših priljubljenih jeklenih konjičkov. Z novim letom pa že vemo, kaj nas čaka. Vlada je uvedla superdavek tudi na avte, ki imajo plinsko napravo, bodisi za utekočinjen plin, kot za metan (vendar se bo istočasno cena obeh goriv močno znižala), davek na dodatno vrednost IVA za avte do 2.000 kubikov pa se bo za malenkost znižal. Cena bencina ostane za sedaj nespremenjena, čeprav bo vlada imela od proizvajalcev nekaj več, ker je zvišala davek na proizvodnjo.

Sicer pa je leto 1984 prineslo tudi nekaj zanimivih novosti, kar zadeva nove modele. Med temi je seveda neizpadbitna kraljica Lanciina tema. Ljubitelji Lancie so ta avto dalj časa pričakovali, saj ni imela turinska tovarna v višjem razredu nobenega modela, ki bi se lahko kosal z najbolj prestižnimi tujimi limuzinami.

No, tema sicer ni avto, ki bi bil, vsaj po zunanjem videzu, na višini največjih mercedesov, je pa takoj pod samim vrhom. V paleti štirih motorjev, ki so na razpolago, bodo tisti, ki si ga lahko privoščijo, našli prav gotovo model, ki jim bo najbolj ustrezal.

Druga pomembna novost, za katero je prav tako bilo mnogo pričakovanja je alfa 90, ki bi po načrtih proizvajalcev, morala soditi v isto kategorijo kot tema. Če je to do neke mere res, je tudi res, da je tema kar zadeva stopnjo dodelanosti pa tudi zmogljivosti in varčnosti nekaterih modelov, za razred boljša.

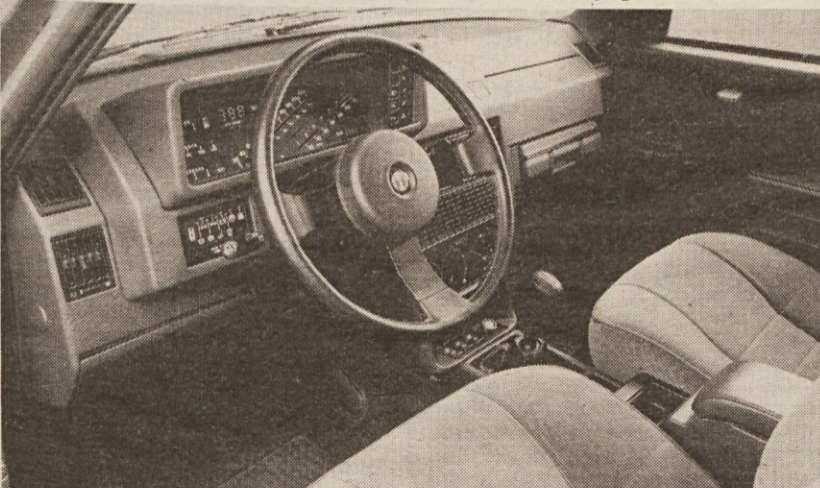
Med vrsto novosti iz tujih logov bi omenili samo francosko viso diesel. Citroenov malček razpolaga z znanim 1700 kubičnim dizlom, ki poganja tudi peugeot 205 in sodi po zmogljivosti in varčnosti v sam vrh tega razreda. Izvirna zunanost, na katero smo pri Citroenu že navajeni, zmogljivosti (150 km na uro je vsega spoštovanja vredna hitrost) ob pičli porabi, bodo visi zagotovili uspeh tudi v Italiji.

S temo si je Lancia zagotovila prisotnost v razredu prestižnih limuzin

Kljub spremembam spominja alfa 90 še vedno na svojo prednico alfetto

Zanimiva digitalna armaturna plošča pri alfi 90

Visa diesel se po zmogljivosti lahko kosa z marsikatere večjo limuzino

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

- Prvi kanal**
- 11.55 Vremenska napoved
  - 12.00 Dnevnik - Kratke vesti
  - 12.05 Pronto... Raffaella? - Opoldanski sporč z R. Carrà
  - 13.30 Dnevnik
  - 13.55 Dnevnik 1 - Tri minute...
  - 14.00 Pronto... Raffaella? - Zadnji poziv
  - 14.05 L'oro nel camino - TV nadalj.
  - 15.10 I Trollkins
  - 15.30 Šola in vzgoja: Astronomija: Zvezda repatica
  - 16.00 Il gran teatro del West - TV film
  - 16.25 L'opera selvaggia - Dokumentarec
  - 17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
  - 17.05 Sandybell - Risanka
  - 18.10 Dnevnik 1 - Kronike: Sever kliče Jug - Jug kliče Sever
  - 18.40 Il fiuto di Sherlock Holmes
  - 18.50 Italia sera - Dogodki in osebnosti
  - 19.35 Almanah - Vremenska napoved
  - 20.00 Dnevnik
  - 20.30 Quei trentasei gradini - 2. epizoda
  - 21.30 Amerika, Amerika
  - 22.20 Dnevnik
  - 22.30 Gremo v kino
  - 22.35 Il gobbo di Notre Dame - TV priredba
  - 00.15 Dnevnik 1 - Vesti in Vremenska napoved
- Drugi kanal**
- 11.55 Che fai, mangi? - Oddaja o prehrani
  - 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
  - 13.25 Dnevnik 2 - Knjižna rubrika
  - 13.30 Capitol - TV nadaljevanka
  - 14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
  - 14.35 - 16.00 Tandem
  - 15.15 Paroliamo - Nagradno tekmovanje
  - 16.00 Esteban e le misteriose città d'oro - 27. epizoda
  - 16.25 Šola in vzgoja: Tečaj nemškega jezika
- Tretji kanal**
- 12.45 Bongo man
  - 14.15 Gli allegri pasticcion - Komični film
  - 14.25 Le avventure di Rin Tin Tin - TV film
  - 15.15 Gli allegri pasticcion - Komični film
  - 15.25 Le nuove avventure di Oliver Twist - 10. epizoda
  - 15.50 Gli allegri pasticcion - Komični film
  - 16.05 Šola in vzgoja: Gli obeliscchi egizi di Roma - 2. del
  - 16.35 Šola in vzgoja: Razni načini vzgoje
  - 17.10 Galleria di Dadaumpa
  - 18.15 L'Orecchiochio - Glasbeni program
  - 19.00 Dnevnik 3
  - 19.35 Sotto la Mole - 5. nadaljevanje
  - 20.05 Šola in vzgoja: Svet majhnih živali - 2. del
  - 20.30 Una giornata particolare - film Igrajo Sophia Loren, Marcello Mastroianni, John Vernon
  - 22.15 Lorin Maazel direttore del Chamber Orchestra of Europe in concerto - Ravelove in Beethovne skladbe
  - 23.05 Dnevnik 3

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

- Ljubljana**
- 8.40 Poročila
  - 8.45 Živ žav - Otroška matineja
  - 9.35 Viliček z lune - Mladinsko gledališče
  - 11.10 Matagi - Stari lovec na medvede - Mladinski film
  - 12.50 Rosalinda - Balet
  - 14.25 Amerika v filmih - Dokumentarec
  - 16.40 Mož v železni maski - Film
  - 18.20 Vidoklub »Pri Tanji« - Pop glasba
  - 19.26 Zrno do zrna
  - 19.30 Dnevnik
  - 20.00 Ekvinokcij - TV opera
  - 21.00 Samuraj - Film
  - 22.40 Poročila
- Zagreb**
- 8.50 Otroška oddaja
  - 9.25 Cvetna kraljica - Otroška odd.
  - 10.05 Rdeče strehe
  - 10.35 S Pikico okoli sveta - Risani film
  - 12.25 Željoteka - Zabavna oddaja
- Koper**
- 14.00 TV novice
  - 14.05 Za uho in oko - Glasbena oddaja
  - 14.50 Skag - film
  - 15.40 Mormornat favn - TV nadalj.
  - 16.45 Snežna kraljica - Lutke
  - 17.35 TV novice
  - 18.00 Športna oddaja
  - 19.00 Odprta meja Današnja oddaja bo posvečena celovečernemu koncertu pevskih zborov, ki delujejo na Primorskem in v Istri.
  - 19.30 TVD - Stičišče
  - 19.50 Start
  - 20.25 Dokumentarec s področja športa
  - 21.30 Pota uspeha
  - 22.00 TVD - Vse danes
  - 22.10 Posvojenka - Film

ZASEBNE POSTAJE

- CANALE 5**
- 8.30 Quella casa nella prateria
  - 9.30 Mariti su misura - Film
  - 11.30 Tuttinfamiglia - Kviz
  - 12.10 Bis - Kviz
  - 12.45 Il pranzo è servito - Kviz
  - 13.25 Sentieri - Nadaljevanka
  - 14.25 General Hospital - TV film
  - 15.25 Una vita da vivere
  - 16.25 Buck Rogers - TV film
  - 17.25 Johnatan dimansione avventura
  - 18.25 Help - Nagradno tekmovanje
  - 19.00 I Jefferson - TV film
  - 19.30 Zig Zag - Kviz
  - 20.30 Per grazia ricevuta - Film
  - 22.25 Nonsolomoda
  - 00.25 L'altra faccia dell'amore - Film
- RETEQUATTRO**
- 8.30 The Muppet Show
  - 9.20 In casa Lawrence - TV film
  - 10.10 Alice - TV film
  - 10.30 Mary Tyler Moore - TV film
  - 11.20 Il grande Niagara - Film
  - 13.15 Mary Tyler Moore - TV film
  - 13.45 Tre cuori in affitto - TV film
  - 14.15 Brillante - TV novela
  - 15.10 Cuore - Risanka
  - 15.35 Piccole donne - Risanka
  - 16.30 In casa Lawrence - Risanka
  - 18.30 Samba d'amore - TV novela
  - 19.15 M'ama non m'ama - Tekmovanje
  - 20.25 Maurizio Costanzo Show dall'America
  - 23.30 Hollywood Party - Film
  - 1.40 Hawaii Squadra Cinque Zero
- ITALIA 1**
- 8.30 La grande vallata - TV film
  - 9.30 Paura di morire - film
  - 11.30 Operazione sottoveste - TV film
  - 12.00 Agenzia Rockford - TV film
- 13.00 Chips - TV film**
- 14.00 DeeJay Television**
- 14.40 Variety - Oddaja o modi**
- 16.00 Bim Bum Bam**
- 17.40 La corsara - Film**
- 19.50 I Puffi - Risanka**
- 20.30 Corleone - Film**
- 22.30 Squadra anticrimine - TV film**
- 23.45 Braccati a morte - Film**
- TELEPADOVA**
- 14.00 Marcia nuziale - TV film
  - 14.30 Mama Linda - TV film
  - 15.00 Dottor Slump e Arale - Risanka
  - 16.00 TV film
  - 17.00 Rocky Joe - Risanka
  - 18.05 Zorro - Risanka
  - 19.00 Blackstar - Risanka
  - 19.30 Marcia nuziale - TV film
  - 20.30 Monsier Cognac - Film
  - 22.30 Petrocelli - TV film
  - 23.30 Viaggio nell'aldilà
- TRIVENETA**
- 11.45 TV film
  - 12.45 Horoskop
  - 13.00 SWAT - TV film
  - 14.00 Il triangolo delle Bermude - Dok.
  - 14.30 Il pirata Barbanera - Film
  - 16.30 Dotakon - Risanka
  - 17.00 Le ragazze di Blansky - TV film
  - 20.30 Palcoscenico - TV film
  - 21.30 Squadra speciale anticrimine
- TELEFRIULI**
- 16.30 Risanke
  - 18.30 Il selvaggio mondo degli animali - Dok.
  - 19.30 Telefriuli sera
  - 20.00 Veronica, il volto dell'amore - TV film
  - 23.00 L'ora del topo - TV film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20-9.00 Dobro jutro po naše: Narodnozabavna glasba; 8.10 Športna tribuna; 8.40 Slovenska lahka glasba; 9.00-13.00 Dopoldanski program: Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Beležka; 11.40 Glasbeni potpuri; 12.00 Sestanek ob 12.00: Liki iz naše preteklosti; 12.20 Glasbeni potpuri; 13.20 »Cecilijanka 1984«; 13.40 Glasbena priloga; 14.10-17.00 Radijsko popoldne: Povejmo v živo; 15.00 Otroški kotiček; 16.00 Glasbeni listi 17.10 - 19.00 Zadnji sklop: Mi in glasba; 18.00 Poezija slovenskega zapada; 18.20 Swing-time.

RADIO OPČINE

oddaja na naslednjih frekvencah: 99,100, 90,600, 98,800 MHz.

RADIO KOPER (Slovenski program)

8.00, 13.30, 15.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 7.30 Utrinek iz živ-

Spremenjene frekvence Radia Koper (slovenski program) — Srednji val 546,4 m ali 549 MHz; UKW — Beli križ 102,0 MHz; UKW Skalnica 101,1 MHz; UKW Koper 98,1 MHz; UKW Nanos 88,6 MHz.

ljenja; 8.30 Pravljica za otroke; 13.00 Glasba za praznični dan; 13.05 - 14.00 Ljudje ob meji - I. del; 14.00 - 14.30 Glasba po željah; 14.45 Glasbeni kiosk; 15.00 - 16.30 Ljudje ob meji - II. del; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Primorski športniki v letu 1984; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER (Italijanski program)

7.15, 12.30, 19.30 Radijske vesti; 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvo-ritev; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 9.30

Spremenjene frekvence Radia Koper (italijanski program) — Srednji val 256,4 m ali 1170 MHz; UKW — Beli križ 97,7 MHz; UKW Koper 89,3 MHz; UKW Nanos 101,0 MHz.

Lucianovi dopisniki; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 11.30 Posebna oddaja; 13.35 Popoldanski program; 15.00 Fortissimamente dance; 16.00 Kino danes; 16.15 Edig Galletti; 16.32 Muratti time; 18.00 Dvojne tračnice; 18.45 Skladbe velikih skladateljev; 19.00 Jazz; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.02 Zeleni val; 9.00 Radio anch'io; 10.30 Popevke skozi čas; 11.10 Rodolfo de Angelis - 2. oddaja; 11.30 Il garage dei ricordi; 12.03 Via Asiago Tenda; 13.20 Poštna kočija; 13.28 Master; 15.03 Habitat; 16.00 Il Paginone; 17.30 Jazz; 17.55 Zeleni val; 18.00 Objektiv Evropa; 18.30 Glasbeni program; 18.20 Na naših trgih; 20.00 Leto 1984 - 4. oddaja; 21.30 Sodobni glasbeniki; 22.52 Glasbeni program; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Radiodue predstavlja; 9.10 Disco-game; 10.30 Radiodue 3131; 12.45 Tanto è un gioco; 15.00 Scialle nero - Pirendellova novela; 15.42 Omnibus; 18.32 Čas za glasbo; 19.57 Srečanje petih; 21.00 Jazz; 21.30 Radiodue 3131 - nočni program.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 Poročila; 5.00 - 8.00 Jutranji program - glasba; 8.05 Radio radost; 9.05 Glasbena matineja; 10.05 Zunanjepolitični pregled 1984; 11.05 Prenos iz Maribora - Mariborski glasbeni ansambli; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 13.20 Od melodijske do melodije; 14.05 Športna novoletna oddaja; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.45 Klavir v ritmu; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Posebna oddaja kulturno umetniškega programa; 18.00 Iz časov slovenske popevke; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč. otroci; 19.45 Minute z ansambлом, Lojzeta Slaka; 20.00 Mladi glasbeniki v letu 1984; 21.05 »Tisoč in en večer« - 4. oddaja iz cikla ob 75-letnici Antona Dermote; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Zimzelene melodije; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nočno - Josipa Murn: Pesmi; 23.15 Jazz za vse; 00.05 - 4.30 Nočni program.

V najdaljši in najbolj nori silvestrski noči

Novemu letu smo veselo nazdravili z upom, da se bo marsikaj izboljšalo

Najbolj nora in najdaljša noč leta je za nami. Silvestrovo smo Goričani praznovali v različnih gostiščih na obeh straneh državne meje, v prostorih društev, v plesnih dvoranah in diskotekah, mnogi pa smo se odločili kar za domače praznovanje v krogu prijateljev. Nekateri so se podali na smučišča in nazdravili novemu letu 1985 sredi zasneženih hribov. Nekateri pa so se potrudili in šli v bolj oddaljene kraje, marsikdo v južne tople dežele, spet nekateri pa na Dunaj, da bi tam od blizu sledili noveletnemu koncertu dunajskih valčkov. Steklenic francoškega ali domačega šampanjca smo popili nič koliko takrat ko je odzvonila polnoč in ko smo si voščili najboljše v novem letu. Tudi pokalo je na cestah in trgih. Petarde so se udmačile tudi pri nas, pa čeprav ne v tolikšni meri kot na Jugu in k sreči tudi brez hujskih telesnih poškodb o katerih vsako leto beremo ob tem času.

Če pogledamo naokrog po Goriškem bomo lahko ugotovili, da so naši ljudje plesali in nazdravljali novemu le-

tu v društvenih prostorih v Gorici, Štandreu, Doberdolu in Števerjanu. Veliko ljudi je šlo čez mejo, tudi zato ker je bilo v tamkajšnjih gostiščih več prostora na razpolago in seveda tudi zato, ker je bila za naše žepce Silvestrova večerja cenejša v jugoslovanskih gostiščih. Naši upokojenci so praznovali že v nedeljo. Precej gneče je bilo zaradi tega na mejnih prehodih. Če so se ljudje na eni strani veselili jih je kasneje čakala tudi neprijetna podražitev bencina pri jugoslovanskih črpalkah. Liter super bencina stane sedaj 11.300 starih dinarjev, italijanski avtomobilisti ga moramo še vedno plačati v naši valuti in sicer bomo odšteli za en liter 957,42 lire. Boni za jugoslovanske avtomobiliste pa so bili s 1. januarjem odpravljeni.

Novemu letu smo seveda nazdravili z zadovoljstvom in z upanjem, da nam bo v letu 1985 življenje teklo boljše kot v pravkar pokopanem prestopnem letu. To je goriškimi občanom zaželel tik pred iztekom leta tudi goriški župan Antonio Scarano. Izrazil

je željo, da ne bi bili prizadeti s podobnimi zločinskimi dejanji, kot je bil atentat na vlak v tunelu pod Apenini. Izrazil je zadovoljstvo, da je bil odpravljen depozit, želja da bi pri nas premostili krizo tukajšnjega gospodarstva še zlasti na industrijskem področju. Dejal je, da ima veliko upanja v najnovejšo vladno nakazilo 220 milijard za razvoj goriškega in tržaškega gospodarstva, ter poudaril, da se nekaj premika in prebujaja na področju nekdanje podgorske predilnice.

V novo leto gremo seveda z veliko upanja pa tudi dobre volje. V maju bomo pri nas volili možne in žene, ki bodo upravljali naše občine v naslednjih petih letih. Volitve bodo v dvajsetih občinah na Goriškem, med temi so Gorica, Sovodnje, Števerjan in Doberdob ter tudi Krmin, da se omejimo na tiste, ki zanimajo tudi prebivalstvo slovenske narodnosti. Letos pa bomo praznovali tudi štiridesletnico osvoboditve, organiziranega obnavljanja našega kulturnega delovanja ter naših šol. Imeli bomo pač priložnost govoriti o naši sedanjini in pretekli ter seveda bodoči problematiki.

Dober začetek novega leta s štirimi novorojenčki

Tako v goriški kot v novogoriški porodnišnici so včeraj na res najboljše način praznovali novo leto. Že dopoldne so v obeh bolnišnicah prijokali na svet štirje novorojenčki: dva dečka v Gorici in dve deklici v Šempetru.

Prvo rojstvo v letu 1981 so v Gorici imeli ob 9.34, ko je 20-letna mamica Michela Baudracco povila 2.820 kg težkega sinčka Antonia. Oče je 25-letni podčastnik Giuseppe Gentile z bivalskim v Gorici, Ul. Giustiniani. Mali Antonio je seveda prvi sin v družini Gentile. Približno pol drugo uro kasneje, ob 10.55 se je rodil Manuel Greco, 3.430 kg težak drugorojenček zakoncev Luciana Greca in Marcelle Marega iz Gradišča. V bolnišnici smo povprašali tudi za zadnje rojstvo v lanskem letu. Bila je krepka deklica, Erika Gerin, ki je ob rojstvu že tehtala nekaj čez 4 kilograme. Rodila se je v nedeljo malo po 17. uri staršema iz Vileša.

Če so se v Gorici poslovili od starega leta z deklico in pozdravili novo z dečkoma, je bilo v Šempetru ravno obratno. Na Silvestrovo, kake tri ure pred polnočjo je Mirica Testen povila fantka, včeraj dopoldne pa sta prijokali na svet deklici. Prva je bila 3.870 kg težka in 54 cm

dolga hčerkica Vojka in Jelke Belingar iz Črniča. Na svet je prijokala ob 8.50 in tako za dobro uro prehitela drugo letošnjo deklico, ki je osrečila družino Petrovič iz Orehovelj.

prispevki

Za Društvo pionirjev prve pomoči so v razne namene darovali: Egidio Leon 20 tisoč lir, Bruna Franzotti 5 tisoč, Nerina Novo 4 tisoč, Luisa Ermes 2 tisoč, Ida Koshuta 5 tisoč, Ortelio Bertogna 150 tisoč, Ottorino Bano 5 tisoč, Giuseppe Sapienza 50 tisoč, Tommaso Saitta 10 tisoč, Dario Foschian 10 tisoč, Arrigo Raza 10 tisoč, Bruno Zanuttin 5 tisoč, Angelo Spazzapan 25 tisoč, Maria Pahor 30 tisoč, Vito Mancino 100 tisoč, Berta Lucchesi 15 tisoč, Franco Narduzzi 50 tisoč, Firminia Zin 40 tisoč, Ervina Feresin 40 tisoč, Donata Zaccagnino 25 tisoč, Natalia Calligaris 20 tisoč, Zalmira Leoni 5 tisoč, Maria Pellis 10 tisoč, Secondo Bozzato 60 tisoč, Laura Valli 50 tisoč, Maria Michelutti 30 tisoč, Floriana Tusulin 50 tisoč, Bruna in Quirino Morsolin 50 tisoč, Gino in Marcella Bisiani 10 tisoč, Bruno in Berto Podbersig 10 tisoč, družina Visintin 15 tisoč, Guido, Bruno, Bruno, Aldo Di Lena in Ariuro Corubbolo z družinami 80 tisoč.

Za ŠD Sovodnje so darovali: Vid Primožič 115.200 lir, Gianni Marson 200 tisoč lir, Joško Krašček 18.800 lir, Mario Perco 50 tisoč lir, Franc Hmeljak 100 tisoč lir, Davorin Pelicon 118 tisoč lir, Aldo Vižintin 100 tisoč lir, Mario Marušič 15 tisoč lir, Franjo in Ivo Rojec 50 tisoč lir, Janko Petejan 100 tisoč lir, Miloš Tomšič 50 tisoč lir, podjetje Tecnomec 100 tisoč lir, Vinko Tomšič 100 tisoč lir, Alojz Tomšič 100 tisoč lir.

Ob prvi obletnici smrti Berte Pelicon darujeta Miran in Vilma 10 tisoč lir za Kulturni dom v Sovodnjah.

Namesto cvetja na grob Marijota Kuzmina darujejo Miro, Franc in Anica Lukman ter Slavko Gulini skupaj 200 tisoč lir za Kulturno društvo Sovodnje, za ŠD Sovodnje in za Društvo krvodajalcev iz Sovodenj.

včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Alberto Casadio, Alan Papini, Manuel Cipolla, Giampaolo Sutteri, Andrea Roldo, Andrea Scabelli, Valentina Lomedico, Giulia Gobbo.

SMRTI: 71-letna gospodinja Maria Marega vd. Paulin, 81-letni upokojenec Domenico Rodeghiero, 73-letni upokojenec Domenico Curci, 7-letna Elizabeta Kovic, 64-letni kmet Eri-dano Bolzan, 82-letna gospodinja Augusta Mezzaroba, 72-letni upokojenec Giacomo Viola, 80-letni upokojenec Mario Kuzmin, 83-letna gospodinja Kristina Šuligoj, 91-letna upokojenka Luigia Signori, 77-letna redovnica Fede Soranzo, 79-letni upokojenec Italo Cossar, 74-letna gospodinja Te-reza Brezavšček por. Valentinčič, 73-letni upokojenec Oliviero Bellini, 74-letni upokojenec Alfredo Mogorini, 80-letna gospodinja Anna Concion vd. Zanelli, 61-letni upokojenec Olivo Comar, 85-letna upokojenka Karolina Černigoj por. Lenardi, 73-letni upokojenec Pietro Persoglia, 85-letna gospodinja Ana Kodrin vd. Huala, 78-letni upokojenec Augusto Baucer, 86-letna gospodinja Erminia Pettarin.

OKLICI: uslužbenec Antonio Salvatore Martena in uslužbenka Cristina Anna Rosaria De Rosa.

POROKE: prodajalec Daniele Ursic in gospodinja Patrizia Demarchi, orožnik Antonio Pompa in delavka Giuliana Ferligoi, delavec Flavio Beltram in Donatella Belletati, delavec Roberto Raida in bolničarka Orietta Macuz.

kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 »Per vincere domani — The karate kid«.

VITTORIA 16.45—22.00 »Gremlins« (Steven Spielberg).

CORSO 17.15—22.00 »Dune - Un mondo oltre ogni esperienza, oltre ogni immaginazione«.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 »Nick lo scatterato«.

Novo Gorica in okolica

SOČA 16.00—18.00 »Krull«; 20.00 »Victor Victoria«.

SVOBODA 18.00 »Skrivnostna moč«; 20.00 »Fanny Hill«.

DESKLE 19.30 »Vigilante«.

20 let dramske družine v Štandreu

Dramski odsek prosvetnega društva Štandrež obhaja letos 20-letnico neprekinjenega delovanja. Te obletnice se bodo spomnili v nedeljo, 6. januarja, ob 17. uri v Domu Anton Gregorčič v Štandreu. Na programu je krstna izvedba vedre igre v dveh delih Janeza Povšeta »Milijonarji v oblakih« v režiji Emila Aberška. Večer prej bodo predstavili brošuro o dvajsetletnem delovanju dramskega odseka, prihodnji teden pa bodo imeli še nekaj pri-ložnostnih prireditev.

Zavarovati cevi in vodne števce

Uprava vodovodnega konzorcija CAFO priporoča uporabnikom, naj v zimskem času primerno zaščitijo vodne cevi in števce na odprtih, da se izogibajo nevarnostim in škodi zaradi zmrzovanja. Posebno priporočilo velja za gradbeno podjetja, ki morajo primerno zavarovati pred mrazomčasne vodne napeljave na gradbiščih.

Vodstvo konzorcija opozarja uporabnike na določila pravilnika, ki predvidevajo, da bodo vse stroške za morabitno popravilo ali zamenjavo delov napeljav ter zaradi potrate vode zaračunali uporabnikom.

Po razpravi v skupščini Goriške KZE

Odločitve o usmeritvah v zdravstvu bodo sprejemali v prihodnjih mesecih

Niti več kakor pet ur trajajoča razprava v glavni skupščini Goriške Krajevne zdravstvene enote ni prinesla pričakovane jasnosti glede preureditve javne zdravstvene službe na Goriškem in še zlasti glede usode dveh od štirih javnih bolnišnic v pokrajini. Dvomi in pomisleki, če bodo v prihodnjih mesecih morali zapreti bolnišnici v Krminu in Gradežu in temeljito preurediti tudi bolnišnici v Trziču in Gorici ostajajo še naprej. Vprašanje je torej še zmeraj odprto, le da se je rok za njegovo reševanje nekoliko podaljšal.

Kakor je bilo razumeti iz obširne razprave na zadnji seji skupščine KZE, bo delni odbor precej spremenil besedilo osnutka zakona o reorganizaciji zdravstva, odločitve kako in na katerih področjih ukrepati s ciljem omejitve izdatkov pa prepustil Krajevnim zdravstvenim enotam. Torej bo o usodi bolnišnic v Krminu in Gradežu ter o potrebnih preureditvah bolnišnic v Gorici in Trziču odločala Goriška KZE in to v roku štirih mesecev po odobritvi zakonskega osnutka. Pri sprejemanju odločitev pa bo morala nujno upoštevati smernice državne politike na področju zdravstva: da število bolniških postelj ne sme biti višje od 8,7 promile. Danes na

Goriškem premoremo približno 14 bolniških postelj na vsakih tisoč prebivalcev. Kaj se bo zgodilo v primeru, če KZE ne bodo v predvidenem roku sprejele odločitev, ni znano. Domnevati je mogoče, da bo dežela po svoje primerno oklestila izdatke v zdravstvu. Ob tem velja še dodati, da je vprašanje previsokega števila bolniških postelj najbolj prisotno prav na Goriškem, kjer v zdravstvu porabimo zelo veliko denarja, zdravstvene usluge pa so zelo poprečne, kakor je bilo slišati v razpravi celo iz vrst predstavnikov upravnega odbora KZE.

Katere so možne rešitve? Resnici na ljubo je treba zapisati, da jih ni mnogo. Največ dve ali tri možnosti. Temeljita preureditev zdravstvene službe s specializacijo (kvalifikacijo) ene bolnišnice v pokrajini, obrnitev vseh štirih bolnišnic, vendar samo z osnovnimi zdravstvenimi službami splošne medicine in kirurgije, kot zadnja in najmanj verjetna možnost ohranitev obstoječega stanja, vendar z najbrž zelo težkimi finančnimi posledicami na drugih področjih. V tem primeru bi se morali nujno zmanjšati finančni posegi dežele v industriji, kmetijstvu, turizmu itd.

Ohranitev obstoječega stanja je

pravzaprav, kakor je bilo slišati med razpravo, že danes nemogoče spriči različnih težav, zlasti pa neustreznega števila uslužbenecv. Trenutno je nezasedenih okrog 500 mest v organiku, stanje bo v prihodnjih mesecih še bolj nevrzdno, saj so lani uspeli nadoknaditi le petino vseh uslužbenecv, ki so odšli v pokoj oziroma menjali zaposlitev. Posledica takega stanja je tudi odločitev o začasnem zaprtju kirurškega oddelka bolnišnice v Gradežu in prav glede tega je bilo na zadnji seji veliko, tudi polemičnih posegov, zlasti s strani predstavnikov glavne skupščine, ki so doma v Gradežu. Postavljena je bila zahteva po takojšnjem odprtju omenjenega oddelka. Postavil jo je republikanec Zanetti, v svoj dokument, ki je bil sicer nato zavrnjen, pa so vključili komunisti, medtem ko v dokumentu večine o tem vprašanju ni točnih opredelitev.

»Kaj? O tem lahko samo ugibamo, kakor tistih nekaj deset občanov Gradeža, ki so s posebnim zanimanjem sledili razpravi o načrtovanju na področju zdravstva in ki so, najbrž upravičeno, v skrbeh za svojo bolnišnico. Poteka razprave sploh niso motili, kljub temu pa se je komu zdelo primerno, da zagotovi množično prisotnost predstavnikov varnostnih sil.

V Števerjanu uvajajo službo odvažanja smeti

Delovati bo pričela 4. januarja

V Števerjanu bo z novim letom pričela redno delovati občinska služba pobiranja in odvažanja smeti iz gospodinjstev. Doslej ta storitev ni bila urejena in so občani ta problem reševali vsak po svoje, bodisi, da so sme-

ti sežigali, oziroma zakopavali doma, bodisi, da so jih odvažali na odprto odlagališče na Močilah. Slednje bodo z uvedbo smetarske službe zdaj dokončno zaprli in območje bonificirali. To pomeni, da je po novem letu prepovedano na tem mestu odlaganje smeti iz gospodinjstev in tudi drugega odpadnega materiala.

Kakor smo izvedeli na županstvu, bodo smeti pobirali dvakrat tedensko in sicer ob torkih in petkih. Pričeli bodo že v petek, 4. t.m. Sprva bo predvidoma nekaj težav, saj na občini razpolagajo le s približno oceno količine smeti, ki jo bo treba vsakokrat pobirati in odpeljati v upepeljevalnik pri Sovodnjah. V nekaj tednih pa naj bi stvari stekle na najbolj primeren način. Občinska uprava je s posebno okrožnico zaprosila občane za potrebno sodelovanje in tudi nudila ustrezna navodila, kako naj se ravna. Brez ustreznega razumevanja in sodelovanja bo težko doseči zastavljene cilje.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine, Trg sv. Franciška 4, tel. 84-124.

DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
Občinska lekarna, Ul. Terenziana 26, tel. 44-387.

Pridržana prognoza za pešca ki ga je avto zbil v Ločniku

Novoletna noč je med vsemi v letu tista, ko je promet najbolj živahen, tako, da marsikdaj ne gre brez prometnih nesreč. Letos je na srečo črni obračun precej skromen, če izvzamemo hudo nesrečo, ki se je pripetila v ponedeljek malo pred 19. uro v Ulici Udine v Ločniku. 25-letni Massimo Simone iz Morara je z avtom zbil priletnega upokojenca, ki je nameraval prečkati cesto. 69-letni Luigi Mazzolini iz Ločnika, Ulica Marocelli 3/6, je zaradi sunka močno udaril z glavo ob cestni tlak in si prebil lobanjo. Z rešilcem Zelenege križa so ga prepeljali v oddelek za oživljanje v videmski bolnišnici. Zdravniki so si pridržali prognozo.

Drugi hujskih nesreč prejšnjega noč niso zabeležili. Prometna policija je imela na Goriškem opravka le s se eno nesrečo, v kateri se je ranil 46-letni Dante De Brumatti iz Ville Ventine. Okrog 5. ure zjutraj je blizu Rude zavozil s ceste s fiatom 126. Prepeljali so ga v bolnišnico v Palmanovi, kjer so mu zdravniki ugotovili rane in udarce na čelu, kolenih in desni rami. Okreval bo v slabem mesecu.

7. januarja občinska seja

Goriški občinski svetovanci se bodo v tem letu prvič sestali v po-

v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete v KULTURNEM DOMU v Gorici

Ivanka Hergold
PARCELS
(ASKLEPIJU SMO DOLŽNI PETELINA)

krstna uprizoritev

v nedeljo, 6. januarja, ob 16.00 — ABONMA RED A

v ponedeljek, 7. jan., ob 20.30 — ABONMA RED B

v torek, 8. januarja, ob 20.30 — ABONMA RED C

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir, prednaročnina do 28. 2. 85 80.000 lir. V SFRJ številka 25.000 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasni - Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

2. januarja 1985

»Jedrski zima« po atomskem spopadu bi uničila vso našo severno poloblo

WASHINGTON — Ameriška akademija znanosti je potrdila, da bi bila v primeru atomske vojne neizbežna »jedrska zima«. Sedaj, ko je to ugotovila najuglednejša znanstvena institucija v ZDA, torej ysi verjamejo tistemu, na kar so posamezni znanstveniki že več let opozarjali. Atomska vojna, v kateri bi uporabili več kot polovico sedanje jedrske oborožitve, bi imela za posledico tudi drastično spremembo klime na Zemlji, še zlasti na njeni severni polobli, tako da bi nastopila nekakšna »jedrska zima«, katere posledic ni lahko napovedati.

Danes obstaja v svetu približno 50 tisoč atomskih konic s skupno močjo okoli 13 tisoč megatonov. Če bi »obe strani«, ki v glavnem razpolagata s tem orožjem, v atomski vojni uporabili samo 25 tisoč jedrskih konic, morda pa tudi znatno manj, bi po tem nastopila na Zemlji prava ledena noč. Znanstveniki so izdelali podrobno poročilo o tem, kar bi se zgodilo. Eksplozije bi dvignile v stratosfero od 10 do 25 milijonov ton prahu, požari bi dvignili v atmosfero, to je nekoliko nižje, več sto milijonov ton dima. Sončni žarki ne bi dosegli Zemlje. Znanstveniki menijo, da bi ti pojavi onemogočili 99 odstotkom sončnih žarkov, da dosežejo Zemljo. Nastopila

bi globoka noč in temperature bi se znižale za 10 do 20 stopinj.

Severno poloblo Zemlje, na kateri bi, kot domnevajo, eksplodirala večina konic, bi zajela »jedrska zima« ali »atomska noč«. V kolikor bi do katastrofe prišlo spomladi ali poleti, bi rastline ovene, listje bi odpadlo z dreve, številne vrste živih bitij pa bi izumrle. Dimenzije katastrofe bi bile odvisne od tega, kako dolgo bi trajala »jedrska zima«. Znanstveniki menijo, da bi to lahko trajalo od 40 do 140 dni. Vse je odvisno od morebitnih deževij in od vetrov; vprašanje zase pa je, ali je sploh možno, da bi prišlo do deževja, če bi se sončni žarki zaustavili tako visoko in bi bilo torej izhlapevanje omejeno.

Kar pa zadeva naravo, bi katastrofa lahko nastopila že v nekaj dneh, saj so zakoni narave zelo labilni in je, po mnenju ameriških znanstvenikov, moč z lahkoto razbiti ravnovesje. Kar pa zadeva območje, ki bi ga taka katastrofa lahko zajela, so znanstveniki mnenja, da bi »jedrska zima« prizadela ves srednji in severni del azijske celine, ter vso Evropo in Severno Ameriko do Mehike.

Boston ob silvestrovanju

Takole je ob zasuku starega leta v novo izgledal Boston, glavno mesto ameriške zvezne države Massachusetts in sedež slavite Harvardske univerze: nebo-tičniki so bili dodatno osvetljeni z velikanskimi ognjemeti (Telefoto AP)

Transsaharska cesta v delu

NJAMEJ — Gradnja transsaharske prometnice Alžir - Lagos uspešno napreduje in v teku leta 1985 bodo asfaltirali tri četrtine od skupnih 4 tisoč kilometrov. Republika Niger je že poimenovala to prometno žilo »cesta enotnosti« saj bo morala približati tako družbeno kot gospodarsko Magreb s črno Afriko, oziroma arabsko-islamsko Afriko z animističnim delom celine. Stari panafriški sen se bo končno uresničil. Puščava, ki je dolga stoletja delila države na severu od tistih na jugu, bo v kratkem most, ki jih bo združeval.

Zgodovina transsaharskih povezav se je začela že pred 3 tisoč leti, ko so karovane začele hoditi preko saharske puščave ter povezovati se-

verno Afriko z črnim delom celine. Danes pomeni Sahara v glavnem petrolej, čeprav v njej živijo ljudstva, ki delajo in se borijo za obstoj pod razbeljenim nebom, v izredno težkih pogojih. Večina teh ljudi je danes svobodna, njihova edina meja pa je obzorje in za njih ima beseda »neodvisnost« nekoliko drugačen pomen, kot ga ima za nas. Gre za ljudi, ki jim petrolej ni spremenil toka življenja, ki pa si želijo boljšega življenja.

Še dandanes je potovanje skozi puščavo težka in nevarna dogodivščina. Z izgradnjo ceste, ki bo prečkala Saharo v smeri sever-jug upajo, da bodo premostili osamljenost nekaterih ljudstev in prispevali k njihovem razvoju.

Madžari proti delomrznežem

BUDIMPEŠTA — Madžarski zakonodajalec namerava krepko stopiti na prste lenuhom, to se pravi vsem dela sposobnim, ki jim delo smrdi in tako tavajo po ulicah in gostilnah in pri tem motijo tiste, ki so dela sposobni in se tega tudi držijo.

Takšni »zabušantje« bodo odslej podvrženi raznolikim kaznim, predvsem pa jih bodo v novem letu začeli nekako internirati v delovna taborišča. Da se ne bi narobe razumeli: v teh taboriščih se bodo lenuhi smeli premikati vseppek, nikakršne celice ne bo pa tudi nobenih lisic, res pa je tudi, da ne bodo smeli prek določenih zaprek. Kajti kdor dela ne išče in dela ne daje, ta družbi ni koristen, ampak si, nasprotno, omišlja nezakonite načine zaslužka in s tem družbo oškoduje. Zato naj dela pristilno, to pa za dobo šestih mesecev do treh let, kar ga bo presneto stregnilo.

Ukrepu madžarskih pristojnih oblasti je botrovalo dejstvo, da so se doslej mnogi preseljevali z enega delovnega mesta na drugo, preden bi jih delodajalci sami odslovili zaradi preslabe storilnosti.

Statistika kaže, da je danes na vsem Madžarskem okrog 170.000 delovnih moči, ki so pod bolj ali manj strogim nadzorstvom, ker ne opravljajo vestno svojega dela, oziroma, ker se občasno goljufivo dokopljejo do delovne knjižice, ki jim potem daje potuho za brezdelje. V vladnih in partijskih krogih so odločili, da je takšnim pojavom treba enkrat za vselej napraviti konec.

Leto 1985 bo leto armenske ofenzive

MUENCHEN — Mednarodna skupščina armenskega državnega komiteja (ANC) je po izrednem zasedanju na Bavarskem izdala tiskovno sporočilo, v katerem napoveduje za tekoče leto pravo ofenzivo v svetovnem merilu s ciljem doseči uradno mednarodno priznanje genocida izpred 70 let, katerega verodostojnost Turčija zavrača.

Armenci bodo v prvi vrsti pritisnili na ameriški kongres in na evropski parlament, sicer pa še na druge mednarodne ustanove z zahtevo, naj od Turčije zahtevajo, da Armencem povrne odškodnino za človeške, gospodarske in kulturne izgube, ki so jih utrpeli Armenci. Tj nazadnje zahtevajo pravico do povratka v »stisočletno domovino«.

Kitajska za tržne oblike gospodarstva

PEKING — Predsednik kitajske vlade Zhao Ziyang je napovedal postopen prehod k tržnemu gospodarstvu. Zaceo se bo z reformo v kmetijstvu, kjer ne bo država odslej več odkupovala pridelkov in jih potem prodajala po nižjih cenah, da bi tako spodbujala potrošnike. To je doslej veljalo predvsem za žitarice in jedilno olje.

Agencija »Nova Kitajska« je zapisala, da bo vlada po novem vodila gospodarstvo z ekonomskimi in finančnimi in ne več z upravnimi ukrepi ter tako omogočila povečanje splošne proizvodnje.

Tajne listine o Churchillu in vodikovi bombi

LONDON — Bojazen pred možnostjo, da bi Združene države Amerike pahnile Zemljo v novo, tretjo svetovno vojno, je — poleg nekaterih drugih dejavnikov — leta 1954 narekovala Churchillovi vladi odločitev o izdelavi vodikove bombe. To izhaja iz tajnih listin, katerih vsebino so objavili šele v ponedeljek, torej brž po izteku 30 let, kolikor časa tajne vladne listine bo britanskem zakonu ne smejo v javnost.

Pred 30 leti, potem ko je Velika Britanija že razstrelila svojo atomsko bombo, je nastal v londonski vladi hud razkol glede umestnosti izdelave vodikove bombe. Churchill je menil, da Angleži ne bodo mogli še dalje obdržati dotedanjega vpliva na mednarodni politični šahovnici kot svetovna

velesila brez sodobnega jedrskega orožja: »Danes nekateri mislijo, da preti svetu huda nevarnost zaradi možnosti, da utegnejo Američani pahniti svet v nov splošni konflikt, in to z nepremišljenim posegom v Aziji ali s preventivnim ukrepanjem, ki bi imelo za cilj preprečitev sovjetskega oboroženega napada.« je izjavil sir Winston in pripomnil, da bodo Angleži učinkovito lahko pritisnili na Washington edinole, če bodo imeli lastno jedrsko orožje. Po Churchillovem mnenju bi Američani v takšnem primeru z ene strani imeli poseben obzir do Vel. Britanije, z druge strani pa ne bi edini nosili bremena obrambe pred termo-nuklearnim orožjem Sovjetske zveze.

Londonska vlada je odločitev o tem, ali naj se vodikova bomba izdela ali ne, morala sprejeti tu-

di pod psihološkimi učinki komaj zaključene korejske vojne in poprejšnjega hudega poraza francoskih sil v Indokini. Po drugi strani je tabor, ki je vodikovi bombi nasprotoval, to svoje zadržanje utemeljeval z moralnimi razlogi, češ da bi takšna bomba žalila čustva mnogih oseb. Kot rečeno, so bile vladne seje, na katerih so pretresali ta problem, zelo vroče, toda Churchill je trdno vztrajal pri svojem: »Prav nobene razlike ni med atomsko bombo in termo-nuklearnim orožjem.« je zatrjeval, a glede moralnega vprašanja je izjavil, da je bilo to že rešeno, ko se je bila laburistična vlada odločila za izdelavo atomske bombe. Churchill in njegovi pristaši so torej prodrli in vlada je bila prisiljena izdati pooblastilo za izgradnjo vodikove bombe.

Miki Muster:

RAZBOJNIKI

1.

